

SINDIKALNI

LIST

**hrvatskih službenika
i namještenika**

godina XIX. prosinac 2015. broj 69

ISSN 1331 1 1379

6. Sabor SDLSN RH:

Boris Pleša
ponovno izabran za predsjednika SDLSN

KRIŠTOFIANSKI KALENDAR

SDLSN čestita Vladi
2015,99948 godinu

*Sretan Božić
i uspješna 2016.
godina!*

USUSRET „NOVOJ” VLASTI

Izbori u ozračju netrpeljivosti prema „uhljebima“

Piše: Siniša Kuhar

Izbor nove pogrdne riječi za zaposlene u javnom sektoru nije slučajan, jer je danas cijela javna uprava, a ne samo njezin administrativni dio, trn u oku globalne novovjeke dogme o potrebi privatizacije svih društvenih, državnih, nacionalnih i ljudskih resursa

A potpunu privatizaciju još uvijek sprječavaju nacionalne i lokalne administracije (i u njima organizirani sindikati), neke kao dio organizirane brige za vlastitu zajednicu, neke kao politički privatizacijski projekt u kojem manji dio zaposlenih doista zasljuže naziv uhljeba jer su tamo samo zato što su dio političke opcije.

Cilj kampanje protiv „uhljeba“ je i stvaranje uvjeta lišenosti radnih i materijalnih prava kakvi su već uspostavljeni u privatnom sektoru. Zašto bi bilo tko imao pravo na božićnicu, regres (iako trenutno samo na papiru), prijevoz na posao, jubilarnu nagradu i sl., kad takvo pravo nema većina zaposlenih u privatnom sektoru.

Zašto bi netko u javnoj upravi imao pravo na sigurno radno mjesto, kad se u privatnom sektoru sve češće radi od

mjeseca do mjeseca ili priliike do priliike, a zaposleni radnik je i onaj koji radi povremeno, malo i premalo da bi živio sigurno i dostojanstveno.

Nažalost, logika potpune deprivacije radnika sve brojnije zagovaratelje ima i među samim radnicima privatnog sektora, koji, umjesto borbe za vlastita prava ili izjednačavanje s pravima zaposlenih u javnom sektoru i sami pozivaju na izjednačavanje prava svih radnika, ali na razini onih u privatnom sektoru. „Kad mi nemamo, zašto bi imali oni koji primaju plaću od poreza koji mi plaćamo“, logika je loše plaćenih i prikraćenih radnika, iza koje se krije budućnost bez javnih službi i servisa, ali i regulacije odnosa između javnog i privatnog.

To što njihove božićnice, regrese, jubilarne nagrade i druga prava „pojedu“ menadžerski ugovori i nagrade privatne poslovne vrhuške, kako bi mogli održavati privatne posjede, aute, jahte i zrakoplove i pojavljivati se prikaldno obućeni i obuveni na dobrotvornim gala priredbama, ne okreće ih protiv poslodavaca i društvene nepravde, nego protiv zaposlenih u javnom sektoru, čiji rad i servis očekuju i uzimaju zdravo za gotovo.

No, možda nam svima treba biti još gore, jer dobro je malo kome, kako bi iz stanja svijesti u kojem želimo društvo jednakih u radnoj i životnoj nesigurnosti prešli u stanje svijesti o potrebi društvenih promjena i radnih odnosa koji neće biti uzroci podjela među onima koji rade.

Kad radnici u privatnom sektoru prestanu mrziti radnike u javnom sektoru zato jer ih „gazda“ ne može preko nogi baciti na ulicu i smanjiti plaće, a da se njihovi sindikati ne pobune i kad zaposleni u javnoj upravi i državnim poduzećima zajedno s radnicima u privatnom sektoru uspostave dijalog i definiraju zajedničke ciljeve, pregovaračka i zborna pozicija i jednih i drugih bit će snažnija.

PAT-POZICIJA OKO POVIŠICE OD ŠEST POSTO U JAVNOM SEKTORU

PIŠE KRISTINA TURČIN

Čelnici sedam sindikata javnih službenika, koji predstavljaju učitelje, profesore, liječnike, zdravstvene djelatnike, socijalnu i kulturu, nisu jučer došli na sastanak s predstavnicima Vlade na kojem su trebali dogovoriti provedbu sporazuma o povisici plaće za šest posto jer, kako su rekli na konferenciji za novinare, nema smisla pregovarati s tehničkom Vladom koja ne može preuzetnikakve obaveze. Ponovili su da smatraju kako je BDP

U tehničkoj Vladi razočarani su ponašanjem sindikata i tvrde da neće sazivati nove sastanke

u protekla dva tromjesečja prosječno rastao dva posto te očekuju automatsku povisicu već s plaćama isplaćenima u siječnju. U protivnom će, kako su napisali, naplatu tražiti sudske putem.

Zakon prijeći isplatu

- Ovaj je sastanak trebao biti pokušaj da se izvučemo iz nemoguće pat-pozicije: ne da cijepidlačimo o tome je li rast bio 2 ili 1,99948 posto, nego da vidimo što učinjeti. Naiime, djeluje tehnička Vlada, od 1. siječnja imamo privremeno financiranje i, bez obzira na sporazum, ne možemo isplatići veće plaće jer zakon nalaže da se tijekom privremenog financiranja novac ne smije preraspodjeljivati. Ministri Boris Lalovac i Mirando Mršić željeli su vidjeti sa sindikatima kako riješiti ovu situaciju, no čini se da će ovaj problem dočekati novu Vlada, koja god to bila i kad god bila formirana, i da će, ako krenu tužbe, umjesto Vlade

DANIJELA TATČEVIĆ

SINIŠA KUHAR

Sindikat državnih i lokalnih službenika
Svakako smo mislili ići na pregovore. To je trebao biti preliminarni razgovor, da vidimo koje su pozicije. Uvijek ima vremena za odustajanje

Sindikati traže isplatu većih plaća u siječnju, Vlada nema tih ovlasti

Sedam sindikata javnih službi odlučno odbilo poziv na pregovore jer ne žele razgovarati s tehničkom Vladom

ključnu ulogu imati DORH. Vladi je u interesu socijalni dijalog, a DORH-usamo obrana države - rekao je naš sugovornik iz Vlade.

Dodao je kako je priča o sporazumu za ovu tehničku Vladi završena i više neće inicirati sastanke sa sindikatima, osobito zato što su ih nedostasku na sastanak oba-

vjestili - putem medija.

I neki sindikati koji su jučer pozitivno odgovorili na poziv danas su istupili na konferenciju za medije i javili da - neće doći. U pismu koje je Vlada uputila sindikatima javnih službi stoji kako Vlada iz ovakvog ponašanja zaključuje da "sindikalna strana nije spremna važna

pitanja, kao što je primjena sporazuma, rješavati dijalogom, već neodgovornim postupanjem uzrokuje nepotrebne tenzije u javnosti i među svim zaposlenima u javnim službama".

Otkazano svima

Sindikati državnog sektora, koji predstavljaju službeni-

ke, policajce, vojne službenike i poreznike, trebali su se s Vladom sastati odvojeno od sindikata javnih službi te su na sastanak namjeravali doći. Međutim, Vlada im je otkazala sastanak jer, kažu, nema smisla pregovarati s jednima, a ne s drugima i dijeliti ih na taj način.

- Svakako smo mislili ići

na sastanak. To je trebao biti preliminarni razgovor, da vidimo na kojim smo pozicijama i što se može napraviti. Uvijek ima vremena za odustajanje - izjavio je Siniša Kuhar iz Sindikata državnih i lokalnih službenika.

Čudan prosjek DZS-a

Podsjetimo, sindikati javnih službi na proljeće 2009. godine pristali su odreći seveć dogovorenog povisice od šest posto zbog krize te su s državom potpisali sporazum prema kojemu će tu povisicu tražiti tek kad se opraviti gospodarstvo, odnosno kad prosječna realna stopa BDP-a dva tromjesečja uzastopce bude dva ili više posto. Prema tumačenju sindikata, sada su se stekli uvjeti jer je objavljena stopa BDP-a drugom kvartalu bila 1,2, a u trećem 2,8 posto. Državni zavod za statistiku, pak, prosječni je rast izračunao na pet decimala i poručio da je prosjek - 1,99948. ●

Pleša: „Nas 2009. nitko nije pitao o broju decimala. Mi nismo rado potpisali taj sporazum“

SDLSN RH Hrvatska radiotelevizija

(HRT/SDLSN, 9. prosinca 2015.) Vlada, osim one tehničke, nemamo. Kako funkcioniraju državne financije bez Vlade? Može li se dovesti u pitanje isplata plaće i mirovinu? Što će biti s proračunom za iduću godinu?

U HRT-ovojoj emisiji Otvoreno analizirali su **Gordan Maras** (ministar poduzetništva i obrta), **Boris Pleša** (predsjednik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika), **Boris Cota** (Ekonomski fakultet u Zagrebu), **Guste Santini** (makroekonomist) i **Slavko Linić** (bivši ministar financija).

„Prije svega moramo gledati da javna potrošnja ovisi o gospodarskom rastu i investicijama. Ne smijemo gledati da je državni proračuna samo potrošnja“, rekao je Slavko Linić i dodao da je rok do kraja godine za sastavljanje vlade u redu. No zbog lošeg gospodarskog stanja, smatra da ipak

ne treba čekati predugo. „Ne zaboravimo, od 1.1.2016. na snagu stupa Zakon o stečaju potrošača”, dodao je Linić i rekao kako je optimist - predviđa da će do kraja godine dobiti novu Vlada i Sabor koji će stvoriti Most s jednom od opcija te smatra da je Karamarko spremniji popustiti njihovim zahtjevima.

Gordan Maras ustvrdio da će situacija biti bolja i stabilnija ako se uskoro formira Vlada. „I da se dogodi da se prolongira uspostavljanje Vlade, Sabor ima mogućnosti da izmjeni Zakon o državnom proračunu”, rekao je Maras i napomenuo da isplata plaća i mirovina sigurno neće doći u pitanje, kao i da će se izvršavati sve obveze države. Ekskluzivno je najavio da bi deficit po novim procjenama trebao pasti ispod deset milijardi kuna ove godine.

„Što se tiče javnog duga, za Hrvatsku optimizma nema”, oštvo je rekao Boris Cota i podsjetio kako Hrvatska plaća kamate na dug 4,3%. „Rast gospodarstva mora biti minimalno na toj razini. Javni dug raste zbog primarnog deficitia i zbog te razlike u postotnom iznosu kamate i gospodarskog rasta”, napomenuo je Cota i nazvao to efektom grude snijega koja se kotrlja i postaje sve veća.

Boris Pleša komentirao je sporazum o povećanju plaća javnom sektoru koji bi iznosio u ukupnom iznosu milijardu i osamsto milijuna kuna. „Čekali smo šest godina da BDP raste i da se stvore uvjeti iz tog sporazuma kojima bi se praktički vraćao novac koji je tada bio smanjen”, rekao je Pleša napomenuvši da se zapravo teško može govoriti o rastu plaća. „Nas 2009. nitko nije pitao o broju decimala. Mi nismo rado potpisali taj sporazum”, istaknuo je Pleša.

DANAS SASTANAK SINDIKATA ARBITRAŽA ĆE KOLIKI JE RAST

Zavod za statistiku odgovorio je ministru Mrtviću da je aritmetička sredina rasta BDP-a 1,99948 postotna, što bi moglo značiti da 240.000 ljudi neće dobiti povećanje plaće.

PIŠE
KRISTINA TURČIN

Državni zavod za statistiku službeno je odgovorio Ministarstvu rada i ustvrdio da je prosječna stopa rasta BDP-a proteklava kvartala bila 1,99948. Slijedom toga, danas će se u Vladi održati sastanci s vodstvima sindikata javnih i državnih službenika, njih ukupno 15-ak, kako bi obje strane zajednički utvrdile što to točno znači: zaokružuje li se ova stopa, izražena na velik broj decimala, na 2 te se stječu uvjeti da se već od siječnja povećaju plaće za 240.000 javnih i državnih službenika ili je rast manji od propisanih minimalnih dva posto.

Različita tumačenja

- Prvo se moramo usuglasiti koliki je prosječni rast BDP-a, a onda vidjeti koji su uopće mogući daljnji koraci s obzirom na to da pregovaramo s tehničkom Vladom koja ima zadani proračun i koja ne može donositi nikakve strateš-

ke odluke - kaže Siniša Kuhar iz Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika.

Istiće kako sindikalisti u prvom redu traže da se ispostavi potpisano i da zaposlenici u javnom sektoru dobiju dogovoren sporazumima potpisanim s Vladom između 2006. i 2012. godine. Isto ponavlja i ministar rada Mirando Mrtvić, koji je jučer bio u Bruxellesu na sastanku ministara rada EU, a koji je više puta istaknuo da je „sporazum na snazi i sporazum treba poštivati“. Međutim, iako govore isto, svaka strana misli upravo suprotno, tumačeci različito prosječnu stopu rasta. Sindikat će danas vjerojatno tvrditi da je DZS, koji nikad ranije nije stopu BDP-a izrazio na više od jedne decimalne, u svojem redovnom priopćenju objavio da je stopa rasta za drugo tromjesečje bila 1,2, a za tre-

Sporazum ima snagu kolektivnog ugovora i vodstvo sindikata za sve mora dobiti podršku članstva

će 2,8 te je jasno da je prosjek 2, a Vlada će pokazivati dodatni izračun DZS-a na najmanje pet decimala i tvrditi da je aritmetička sredina manja od minimalno propisanih 2 posto.

Privremenim proračun

Ne budu li se mogli složiti oko ovog osnovnog pitanja, sazvat će se arbitraža koja će odlučiti kako tumačiti formulacije iz sporazuma i brojke koje je prezentirao DZS. Arbitražno vijeće, sukladno sporazumu, sastoji se od pet članova koje treba imenovati u roku od tri dana: po dva člana imenuje svaka strana, a petog, predsjednika vijeća, imenuju dogovorno. Ako se ne uspiju dogovoriti oko zajedničkog člana, imenovat će ga predsjednik Županijskog gradanskog suda u Zagrebu, također u roku od tri radna dana. Svoju odluku arbitraža je dužna donijeti u roku od petnaest dana od dana imenovanja predsjednika, a odluka je obvezatna za obje strane.

Ako se Vlada i sindikati danas dogovore - ili arbitražno vijeće u narednom periodu presudi - da je prosječna stopa rasta manja od dva po-

platu. Smatra kako su ovi izbori pokazali da nema stabilnog biračkog tijela i da će HDZ i SDP morati imati posve drugačiji pristup. Za Most je komentirao da je promijenio stanje na političkoj sceni, no smatra da time ne može dobiti ni pozitivnu ni negativnu ocjenu.

SIN
Sindikat
službenika
Prvo se
koliki je
vidjeti ko
daljnji
na to da
tehnika
MIR
Mogli bi
siječnju
mase pla
u ožujku
Taj bi s
nadokna
stupa

AI VLADE OKO POVIŠICE U JAVNOM SEKTORU

JE ODLUČITI RAST BDP-a?

siću da
osto, što
ovišicu

ŠIME KUHAR

državnih i lokalnih
ika i namještenika
noramo usuglasiti
rast BDP-a, a onda
ji su uopće mogući
koraci s obzirom
a pregovaramo s
čikom Vladom

MIROSLAV MRŠIĆ

ministar rada
povišicu isplatiti u
veljači od ukupne
ča, ali bi tada plaće
u bile bitno manje.
e manjak mogao
aditi u travnju, kad
edovni proračun

ČETVRTI KVARTAL Ako ne sada, povišica u travnju 2016.

Ako odluka bude da se radi o rastu od dva posto, Vlada bi morala automatski isplati povišicu, no nije sasvim jasno kako će to učiniti. Nai-me, do 31. ožujka sljedeće godine na snazi je privremeni proračun koji se, prema zakonu, ne smije mijenjati niti se novac unutar njega smije preraspodjeljivati, a tim privremenim proračunom nije predviđen novac za povišicu javnom sektoru.

Treće rješenje

Ministar Mrsić najavio je kako će od ukupne mase plaća moći isplatiti povišicu u siječnju i veljači, ali bi tada plaće u ožujku bile bitno manje. Taj bi se manjak mogao nadoknaditi u travnju, kad će na snagu stupiti redovni proračun. Međutim, stručnjaci upozoravaju da bi isplata nižih plaća bila protuzakonita.

Postoji i treće rješenje - da se utvrdi da je rast BDP-a prosječno bio dva posto, ali da Vlada i sindikati ipak dogovore odgodu povišice.

- Teško je pregovarati s tehničkom Vladom koja ne može ništa ponuditi. Osim toga, sporazum ima snagu kolektivnog ugovora i vodstvo sindikata ne može ni na što pristati samostalno, za sve mora dobiti podršku članstva - kaže Kuhar.●

MARKO KRIŠTOF
RAVNATELJ
DRŽAVNOG
ZAVODA ZA
STATISTIKU
SMATRA DA RAST
BDP-a NIJE 2
POSTO

POVEĆANJE
PLAĆAZA
240.000 LJUDI
OVISI O STOPI
RASTA BDP-a OD 2
POSTO U DVA
KVARTALA

KRIŠTOFIJANSKI KALENDAR

SDLSN čestita Vladi 2015,99948 godinu

 (SDLSN, 6. prosinca 2015.)
SDLDN RH Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske svim članovima Vlade pragmatične vjere, koji novu godinu slave po krištofijanskom kalendaru, čestita 2015,99948 godinu.

Naime, prema krištofijanskom kalendaru nova je godina tzv. pomicni blagdan koji se svake godine određuje kao

aritmetička sredina prethodne dvije godine, zaokruženo na pet decimala i ovisno o rezultatu može dovesti do toga da se dvije godine za redom slavi ista godina, budući da novu godinu nužno ne određuju znamenke iza decimalnog zareza, jer Pragmatična crkva zaokruživanje rezultata najstrože zabranjuje i svoje članove koji to čine isključuje iz zajednice vjernika koji

mogu primati svete sakramente primanja posvećenog kruha u državnim tvrtkama i službama.

Kako se na novu pragmatičnu godinu slavi i blagdan Svetog Krištofa, Sindikat ovoj zajednici vjernika čestita i rođenje sveca i zaštitnika svih koji znanost i vjerska otajstva štiju kao nedjeljivo dvojstvo.

S. Kuhar

Sindikati poručili da se Vlada služi fintama kako ne bi povećala osnovice

Aktiviranje sporazuma o rastu plaća ovisi o jednoj decimali rasta BDP-a

TELEGRAM (Telegram.hr, 4. prosinca 2015.) Čelnici Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja Vilim Ribić i Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Hrvatske **Boris Pleša** ocijenili su u petak kako je neslužbena informacija iz Državnog zavoda za statistiku da je prosjek rasta BDP-a u zadnja dva kvartala iznosio 1,99948 posto, što je ispod potrebnih dva posto za aktiviranje sporazuma Vlade i sindikata o povećanju osnovica za plaće za 6 posto - Vladina "finta" da ne ispunji obvezu prema javnim i državnim službenicima.

Optimistična granica

Podsjetimo Državni zavod za statistiku (DZS) potvrdio je u petak svoju prošlotjednu procjenu da je bruto domaći proizvod (BDP) u proteklom kvartalu porastao 2,8 posto na godišnjoj razini. O toj se brojci, prvoj zaista optimističnoj od 2008. godine već tjedan dana vode polemike. Već pri prvoj objavi državna informativna agencija Hina antketirala je osam makroekonomista za zaključkom da riječ o značajnom poboljšanju u odnosu na očekivanja. Oni su procjenjivali da je gospodarstvo u trećem kvarta-

lu poraslo za 2,2 posto u odnosu na isto razdoblje 2014., a procjene su se rekale u rasponu od 1,6 do 3 posto.

Jedan od vodećih hrvatskih ekonomskih stručnjaka **Velimir Šonje**, u razgovoru za Telegram rekao je da 2,8 posto rasta BDP-a u okvirima očekivanja ali ipak bliži gornjoj optimističnoj granici. "Interval procjene je od 1,6 do 3 posto, ostvareni rezultat je 2,8 posto. Ostvareni rezultat je bliži gornjoj, optimističnoj, granici, ali nije izvan intervala očekivanja", rekao je Šonje.

U čiju će se korist prosjek "navući"

Čelnici sindikata javnih i državnih službi potpisali su tijekom 2011. i 2012. godine s predstavnicima Vlade izmjene sporazuma o osnovici za plaće u javnim i državnim službama, po kojima im osnovica treba rasti 6 posto nakon što BDP raste 2 i više posto na međugodišnjoj razini u dva uzastopna tromjesečja. To bi za proračun značilo trošak od oko 1,8 milijardi kuna.

Iz sporazuma nije jasno može li se prosjek od 1,99948 posto zaokružiti na 2 posto, jer nije definirano na koliko decimala se računa prosjek, a iz Vlade sad nema jasnih odgovora hoće li se

prosjek "navući" u korist zaposlenih u javnim i državnim službama ili u korist proračunske štednje.

Prvo razgovor sa sindikatima

Potpredsjednik Vlade **Branko Grčić** izjavio je novinarima kako će odluku o tome donijeti nova Vlada u razgovoru sa sindikatima.

"Ako je stopa rasta dva i više posto, onda se taj ugovor sa sindikatima iz vremena HDZ-ove Vlade aktivira, međutim, u ovom trenutku tranzicije hrvatske vlasti, izbora i pregovora moramo pričekati novu Vladu koja će to morati rješavati u razgovoru sa sindikatima", kazao je Grčić.

Ministar uprave **Arsen Bauk** rekao je pak novinarima da bi se, s obzirom na osjetniji rast BDP-a, trebalo sa sindikatima razgovarati o sporazumu, a hoće li povećanje osnovice za plaće biti sada ili za tri mjeseca, po njemu nije toliko bitno.

Ribić zamolio Vladu da se ne koristi takvim fintama

Sindikalci pak smatraju da je pozivanje na decimalne, kako bi se izbjeglo potvrditi da je rast bio 2 posto, obična "fin-

ta" Vlade koja time želi izbjegći ispunjavanje svoje obveze.

"Zamolio bih Vladu da se ne koristi takvima fintama. Ako sama želi oko sporazuma postići dogovor, sjesti za stol, onda ne smije iritirati stotine tisuća naših članova. Ako ih budu iritirali, nama će smanjiti manevarski prostor za bilo kakav dogovor", rekao je Hini čelnik Nezavisnog sindikata znanosti i visokog obrazovanja **Vili Ribić**.

Sindikatima, poručio je, ne treba podmetati jer oni mogu biti odgovorni, ali se ne mogu dogovoriti ako su njihovi članovi ljeni zbog vidljive manipulacije.

"Dosad je uvijek bila jedna decimala, pa neka i sad bude jedna decimala. To je jedino što je smisleno i prihvatljivo, a uvjereni smo da bi i sudovi isto tako pre-sudjivali. Najbolje da sad idu do 157. decimalne, samo da ne isplate svoju obvezu. Ne treba se baviti fintama i trikovima, treba iskreno s ljudima razgovarati i stvarati povjerenje, za što mislim da ministar rada i mirovinskoga sustava Miroslav Mršić nije sposoban", kaže Ribić.

Pleša: Traži se razlog da se ne poveća osnovica

Predsjednik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Hrvatske Boris Pleša ustvrdio je kako se traži razlog da se ne provedu sporazumi o povećanju osnovice u javnim i državnim službama. To je neprihvatljivo i vrlo loša poruka, rekao je Pleša i poručio da će sindikat čvrsto ustrajati na ispunjenju sporazuma.

"Kada se vidjelo da BDP raste i nastaju uvjeti za primjenu sporazuma, pokušava se naći način kako da se to ne provede i manipulira se podacima", kaže Pleša podsjećajući da, kada je sporazum potpisana, "nитко nije govorio o 15 decimala nego o dva posto".

Vidjet ćemo kako će se to dalje razvijati, a koliko god je tehničkoj Vladi dobro da BDP raste, izgleda da su zaboravili što je s nama potpisala prethodna Vlada, rekao je Pleša.

INTERVJU

SINIŠA KUHAR: Uvaljivanje Sanadera

Glavni tajnik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika: Predstavnici političkih opcija se u trenutnom limbu bezvlašća trude pokazati kao ozbiljni i zabrinuti političari, koje je mogućnost aktiviranja sporazuma o povećanju plaća doveća u bezizlaznu situaciju

Q **Kako komentirate rast prosječnog BDP-a, zbog čega bi osnovica plaća u javnim i državnim službama trebala porasti za 6 posto?**

NOVOSTI (www.portalnovosti.com) To je dobra vijest za sve građane Hrvatske. Očito je padanje u bezdan recesije iza nas i slijedi penjanje prema svjetlu gospodarskog rasta. To je trenutak koji upućuje na realnu mogućnost aktiviranja dvaju sporazuma koje su s Vladom zaključili sindikati državnih i javnih službi 2009. godine.

Njima su sindikati pristali da se osnovica od 5.415,37 kuna bruto, ugovorena sporazumima iz 2006., vrati na razinu osnovice iz 2008. godine, odnosno na 5.108,84 kune bruto, uz obvezu automatskog aktiviranja osnovice od 5.415,37 kuna kad se steknu potrebni uvjeti. Prethodno ugovoren trogodišnji rast osnovice u iznosu od 6 posto godišnje u 2007., 2008. i 2009. godini dogovoren je kako bi plaće zaposlenih u javnim i državnim službenicima uhvatile korak s plaćama u gospodarstvu, prema kojima su zaostajale za 20-tak posto, što je bila posljedica smanjenja plaća za vrijeme Vlade Ivice Račana. Te sporazume su sindikati ugovorili bez fige u džepu i sa-državali su uvjete za izmjene i dopune.

Tako, na primjer, sporazum između Vlade i sindikata javnih službi sadrži odredbe o mogućnosti njegove revizije i dodatnog smanjenja osnovice ukoliko u dva uzastopna tromjesečja pad BDP-a bude veći od jedan posto ili ako masa sredstava za plaće korisnika državnog proračuna prijeđe više od 11 posto BDP-a na godišnjoj razini.

Ovaj je sporazum ambiciozniji i komplikiraniji od onog za državne službenike i namještenike i rezultat je pregorvaračke snage sindikata javnih službi. Treba li reći da Vlada nije iskoristila mogućnost revizije ovog sporazuma u vrijeme pada BDP-a, premda je na to imala puno pravo. S druge strane, manje složen i ambiciozan sporazum aktualne Vlade i državnih službi izmijenjen je na način da do automatizma rasta osnovice nakon objave službenih rezultata neće doći već idućeg mjeseca, nego od 1. siječnja iduće godine. Pri tome su sindikati uvažili argument Vlade kako bi povećanje osnovice unutar fiskalne godine zahtijevalo rebalans proračuna.

Q **Hoće li država propasti, kako tvrde brojni mediji, ako se poštuje sporazum o šestpostotnom rastu plaća državnih i javnih službenika?**

Ovakvo pitanje implicira krivnju sindikata kao socijalnih partnera za dovođenje države u nezavidan položaj, iako je uvjete za rast osnovice predložila sama Vlada, a sindikati su na njih nevoljko pristali, svjesni mogućnosti rezanja radnih mesta umjesto plaća. U medijima se o sporazumima govori kao o Sanaderovoj ostavštini i kukavičjem jajetu osobe koja izaziva negativne konotacije zbog brojnih sudskih procesa koje se vode protiv nje, ali u pregovorima s državnim službenicima on uopće nije sudjelovao, ali je zato sudjelovao tadašnji ministar financija **Ivan Šuker**, a potpisala ih je potpredsjednica **Jadranka Kosor**. Sanaderovo ime ovdje se koristi kako bi se sporazumima pridao kriminalni karakter, ia-

ko je i ova Vlada putem ministra **Miranda Mrsića** potpisala jedan sličan sporazum o otvaranju pregovora o koeficijentima u slučaju rasta BDP-a. Povrat, a ne rast osnovice na razinu iz 2009. treba staviti i u kontekst Vladinog jednostranog, nedogovornog smanjivanja prava i plaća državnih i javnih službenika kroz tripostotno smanjenje koeficijenata i zakon o uskraćivanju dodataka za staž osoba s 20 i više godina staža te outsourcinga u javnom sektoru, koji je odgođen tek nakon združene akcije sindikata i prikupljanja potpisa za referendum.

U trenutnom limbu bezvlašća predstavnici političkih opcija trude se u javnosti prikazati kao odgovorni i zabrinuti političari, koje je mogućnost aktiviranja potpisanih sporazuma dovela u bezizlaznu situaciju, premda se radi o kumulativnom djelovanju politike vlada HDZ-a i SDP-a. S druge strane, na sindikate se vrši medijski pritisak i očekuje se da pokažu društvenu odgovornost za navodne katastrofalne posljedice rješenja koje im je nametnuto od Vlade i to prije nego li je nova Vlada uopće s njima razgovarala o tome. U takvoj situaciji je jasno da će sindikati inzistirati na obvezi iz sporazuma. Pristati na novu odgodu aktiviranja sporazuma u situaciji dok to od njih službeni pregovarači Vlade nisu ni zatražili, bila bi ravna sindikalnom samoubojstvu, jednako kao i predaja jedne od zaraćenih strana drugoj temeljem novinarske procjene tijeka i posljedica moguće bitke. Ali živimo u društvu i svijetu u kojem se društveni dijalog vodi u medijski kontaminiranom ozračju u kojem su unaprijed određene uloge pozitivaca i negativaca.

Koliko će povećanje koštati državu?

U javnosti se barata sumom od 1,3 i 1,8 milijardi kuna, ali ne znam kakvim se metodama došlo do tih iznosa, jer je osnovica samo jedan dio formule za izračun individualne plaće svakog službenika i namještenika. Plaća se dobiva množenjem osnovice i koeficijenta složnosti poslova radnog mjesta i uvećava za 0,5 posto za svaku navršenu godinu staža, čemu se pridodaje i dodatak za posebne uvjete rada tako da se povećanje osnovice na plaću svakog pojedinca odražava drugačije. Poveća-

INTERVJUJU
03. prosinca 2015.

PIŠE Mirela Jasić

| [Twitter](#) [Facebook](#) [Google+](#)

SINIŠA KUHAR: Uvaljivanje Sanadera

Glavni tajnik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika: Predstavnici političkih opcija se u trenutnom limbu bezvlašća trude prikazati kao odgovorni i zabrinuti političari, koje je mogućnost aktiviranja sporazuma o povećanju plaća dovela u bezizlaznu situaciju

nje je različito i stoga što zaposleni sa srednjom i nižom stručnom spremom, kao i dio onih s višom stručnom spremom imaju koeficijente za plaće manje od 1, neki i 0,60, dok se oni s visokom stručnom spremom kreću od 1,15 do 3 i više na položajnim radnim mjestima. Nemamo mogućnost uvida u pojedinačne plaće službenika i namještenika, pa tako ni simulacije krajnjeg učinka eventualnog povećanja osnovice. Ne usuđujemo se baratati s jednom ili više milijardi proračunskih kuna temeljem odokativnih ili drugih egzaktnih procjena.

• Koliko ste državi uštedjeli sporazumom?

U uvjetima u kojima država uglavnom preživjava na dug, pitanje ušteda je posebno problematično, kao i funkcioniranje države u vrijeme krize, u kojoj su ona i njezin aparat istovremeno krivci za križu i nosioci mogućeg rješenja za gospodarski uzlet. Gotovo nitko u obzir ne uzima moguću potrošenost ideje blagostanja i gospodarskog rasta, koji počiva na oksimoronskoj logici stalno rastuće potrošnje građana, koji su sve siromašniji, i sveopćoj pretjeranoj eksploataciji prirodnih i društvenih resursa. Svaki je zaposleni u upravi izgubio dio plaće, ali se bojim da država time nije ništa uštedjela. Naravno, ukoliko pod uštedom ne razumijevamo činjenicu da se nije dodatno zadužila. Istovremeno, smanjenjem pla-

Odustajanje od povrata osnovice na visinu iz 2009. godine, bez bilo kakvog kvalitetnog protuprijedloga Vlade, teško je za očekivati. Niti sindikati mogu na njega pristati bez izjašnjavanja članstva

ća izgubio se i pozitivan efekt veće osobne potrošnje za onaj iznos za koji su te plaće i druga prava službenika i namještenika smanjeni. Sindikat je u trenutku prelaska na novu osnovicu izračunao gubitak na plaći za pojedina karakteristična radna mjesta i on je pokazao individualni gubitak od 130 do 300 kuna mjesečno od 1. svibnja 2009. godine, a plaće su i dodatno smanjene tri postotnim smanjenjem koeficijenata.

• Što će se dogoditi ukoliko Vlada zatraži odgodu povećanja plaća?

Ukoliko službeni pokazatelji pokažu povećanje BDP-a dovoljno za aktiviranje sporazuma, povećanje će krenuti od 1. siječnja 2016. godine. Ako se u međuvremenu formira nova Vlada, na njoj je da sa sindikatima razgovara i pregovara o tome i ponudi konkretno ili ponovno odgođeno rješenje. No, bojim se da bi i u uvjetima većeg rasta BDP-a javnost gragnula kako bi povećanje plaće proračunskih korisnika ponijestilo njegove učinke. Kao znak dobre volje i stvaranje ozračja povjerenja u pregovore, dobrodošlo bi resetiranje jednostranog umanjenja koeficijenata, do kojeg je došlo u veljači 2013. godine. Odustajanje od povrata osnovice na visinu iz 2009. godine, bez bilo kakvog kvalitetnog protuprijedloga Vlade, teško je za očekivati. Niti sindikati mogu na njega pristati bez izjašnjavanja članstva.

Zbog kampanje protiv uhljeba, već imamo brojne građane drugog reda

Često se stručne i iskusne službenike degradira da bi se novim i podobnim rukovoditeljima mogla osigurati bolje plaćena radna mjesta, a vrhunac poniženja je u tome da svoje nove šefove često moraju uvesti u rad i obučiti za samostalno obavljanje posla, kaže tajnik Sindikata državnih službenika i namještenika Siniša Kuhar

(forum.tm, 16. prosinca 2015.) U aktualnoj kampanji protiv zaposlenih u državnim i javnim službama te njihovih "sigurnih" plaća koje, eto, tvrde oni koji se predstavljaju kao ekonomski gurui, jako opterećuju državni proračun, pa to onda sve treba drastično srediti da bi država napokon "prodisala", rijetko se spominje da mnogi već plaćaju cijenu svih dosadašnjih, redom promašenih reformi, kakva će - prema svemu sudeći - biti i reforma koju zaziva Most u pregovorima s koalicijama dviјu najvećih stranaka. Jer, za najavljenе reforme ne postoji nikakva stručna analiza aktualnog stanja, kao nekakva polazišna točka od koje bi sve krenulo, nego se reformom ili reformama maše kao nečim što je opće poželjno, ali još nitko nema pojma što bi one u stvari trebale donijeti. Pritom je kroz medijsku hajku na uhljebe, napravljena priprema da više nitko gotovo i ne spori da rezanja treba biti, samo se još ne zna kada će se i što će se zapravo rezati.

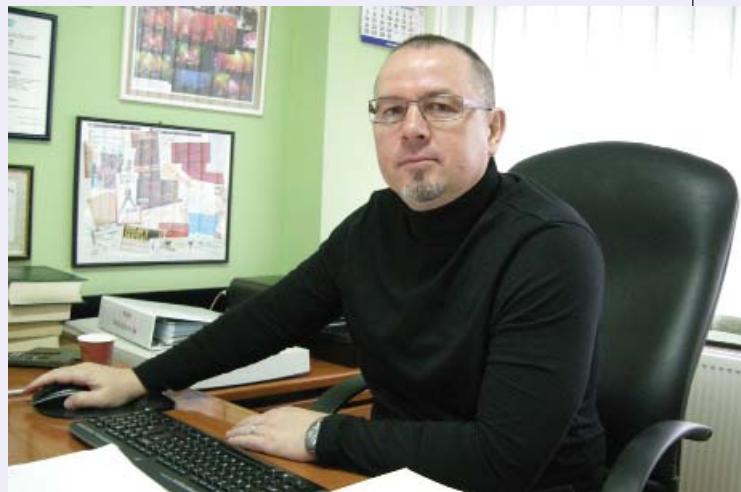
O aktualnoj situaciji, svim dosadašnjim promašenim reformama, kao i njihovim posljedicama, razgovarali smo s tajnikom Sindikata državnih službenika i namještenika Sinišom Kuharom, koji ne dvoji da reformi treba biti, ali i upozorava kako aktualna hysterija vodi.

Ni prošli izbori nisu prošli bez širenja netrpeljivosti prema državnim i javnim službama. Kako to komentirate?

U hrvatskom, kao i u većini "modernih" društava globaliziranog svijeta, na djelu je kampanja kojom se privatno favorizira u odnosu na javno, a svi koji rade i zarađuju u javnom sektoru prikazuju se kao privilegirani slojevi društva koji u općoj gospodarskoj krizi žive na račun zaposlenih u privatnom sektoru. Pri tome se prevlast privatnog nad javnim uopće ne propituje kao koncept, nego prihvata kao nužnost, a javni se sektor doživljava kao barijera privatnom poduzetništvu.

Vidimo da opću hajku na uhljebe predvode ljudi koji su se sasvim lijepo obogatili koristeći državu kao glavnog poslovnog partnera, makar samo i kao opskrbljivači brojnih ministarstava raznim potrošnim materijalom. Mislite li da iza svega toga postoji priprema da se u poslove javnog sektora dodatno uključi privatni sektor te da se smanjenjem prava zaposlenih u javnom sektoru dodatno smanje prava i u privatnom?

Privatni sektor "grize" na svaku poslovnu priliku koja postoji na tržištu, a ako je tržište premalo ili suženo zbog krize,

Pristup "neka susjedu krepa krava" vodi izumiranju svih prava koja se ne odnose na pravo na plaću i odmor

onda ga treba pronaći u javnom sektoru. Filozofija izdvajanja netemeljnih djelatnosti iz poslovnih struktura unutar privatnog sektora jedno je vrijeme omogućavala rast profita na račun snižavanja cijene rada u izdvojenim organizacijskim jedinicama, tj. izmišljeno je unutarnje tržište koje je pružalo priliku za zaradu na račun vlastitih zaposlenika, ali kako je profit uvijek gladan, sada se zarada pokušava ostvariti na račun izdvajanja tzv. pomoćno-tehničkih poslova iz javnog sektora. Zaradu bi privatnom sektoru omogućilo i dereguliranje službeničkog sustava i podvrgavanje zaposlenika javnog sektora zakonitostima tržišta radne snage, čime bi se postigao dvostruki efekt nesigurnosti i poslušnosti, koji daje moć privatnim i političkim strukturama da zapošljavaju koga hoće i pod uvjetima koji vrijede za zaposlene u privatnom sektoru.

U državnoj upravi Sindikat se već suočio s pokušajem organiziranog zapošljavanja službenika putem posrednika - agencije za zapošljavanje koja je osnovana samo za tu priliku, putem koje su službenici trebali biti slabije plaćeni u odnosu na svoje kolege, a razlika do pune plaće trebala je biti nagrada agenciji. Takvo što se već događa u komunalnim poduzećima u kojima se dio zaposlenika zapošljava putem agencija za posredovanje u zapošljavanju. Takvi zaposlenici nemaju ni iste plaće ni ista prava kao oni zaposleni na odre-

đeno i neodređeno vrijeme i u vlastitoj su radnoj sredini građani drugog reda.

Na žalost, kampanja protiv "nemoralnih" prava zaposlenih u javnom sektoru dovela je do toga da radnici u privatnom sektoru svako pravo koje su oni već izgubili doživljavaju kao nezasluženu privilegiju koju oni financiraju, iako pristup "neka susjedu krepa krava" vodi izumiranju svih prava koja se ne odnose na pravo na plaću i odmor. Umjesto ukidanja prava iz rada i po osnovi rada u javnom sektoru radnici privatnog i javnog sektora bi se putem svojih sindikata trebali dogovarati o minimalnom paketu prava za sve koji rade i suprotstaviti se logici po kojoj samo smanjenje prava i neformalni oblici zapošljavanja vode društvenom blagostanju. Posebno, ako takvu logiku promovira sve bogatija manjina na štetu rastuće siromašne većine.

Q Kako ocenjujete ostale dosadašnje reformske eksperimente u resorima koje pokriva vaš sindikat? Jesu li svi ti eksperimenti u stvari doveli do rasula u mnogim područjima jer se nije radilo na podizanju kvalitete javnih usluga, nego samo na dodatnoj nesigurnosti onih koji bi te usluge trebali pružati?

Sve dosad pokrenute "reforme" državne uprave nakon nekog su vremena kao projekt napustili ili učinili smiješnim i bespredmetnim sami njihovi tvorci, odnosno političke opcije koje su ih zagovarale. Tako je vlada **Ivice Račana** 2001. Zakonom o državnim službenicima i namještenicima ukinula sustav platnih razreda i uvela statični sustav koeficijenata, koji je trebalo dopuniti uredbom o nagrađivanju službenika i namještenika koji postižu iznadprosječne rezultate u radu, ali je ta Vlada nikad nije donijela. Vlada **Ive Sanadera** stvari je vratio na početak donošenjem Zakona o državnim službenicima, koji je trebao označiti početak depolitizacije i profesionalizacije državne uprave - ukidanjem pozicija zamjenika i pomoćnika ministara na način da zamjenike zamijene državni tajnici, a pomoćnici ministara postanu ravnatelji upravnih organizacija u statusu najviših službenika, a ne više dužnosnika. Međutim, umjesto po jednog državnog tajnika po ministarstvu, dobili smo ih gotovo 60, a zapošljavanje ravnatelja provodilo se u krnjim javnim natječajima. Ideja ponovne uspostave platnih razreda i nagrađivanja službenika za rezultate radi u obliku promicanja i napredovanja također je propala jer, iako Zakon donesen 2005. godine nikad nije "zaokružen" do nošenjem zakona o plaćama, pa se u tom dijelu i dalje primjenjuju odredbe Zakona o državnim službenicima i namještenicima i na temelju njega donesena uredba o koeficijentima. Ispada da je svaka reforma koja je uvedena imala jednu svrhu da se sustav "resetira" na zamišljene početne pozicije i omogući njegovo čišćenje od naslijedenih političkih struktura odnosno zapošljavanje po mjeri "krojača" reforme.

Ludo je to što vraćanje u sustav platnih razreda ponovo pokreće vlada kojom okosnicu čini SDP, koji ih je 2001. ukinuo, i to tek nakon što su državnu upravu "reformirali" ponovnim vraćanjem dužnosničkih pozicija zamjenika i pomoćnika ministara i obogatili institutom službenika koji se zapošljavaju u kabinetima ministara do kraja mandata bez natječaja, čime se krši ustavno pravo građana da pod jednakim uvjetima sudjeluju u obavljanju javnih poslova i budu primljeni u javne (i državne) službe.

Sve ove velike "reforme" pratile su i prigodne promjene uvedeta za formiranje unutarnjih ustrojstvenih jedinica državnih

tijela, koji su čas postojali u vidu određenja broja zaposlenih koji su potrebni za njihovo formiranje, a čas ne, ovisno o trenutnim potrebama vladajućih struktura. Tako se bivša predsjednica Vlade Jadranka Kosor javno čudila koliko je šefova u državnoj službi, zaboravljajući pri tome da je njezin prethodnik Ivo Sanader deregulirao standarde za formiranje ustrojstvenih jedinica. I sadašnja je Vlada "prčkala" po tom pitanju smanjivši broj nižih rukovoditelja i povećavši broj viših rukovoditelja te tako oslobođila prostor za pozicioniranje svojih kadrova na bolje plaćenim radnim mjestima.

Q Dakle, sve dosadašnje vlade radile su isto: podobni naprijed, stručni stoj?

Od 2003. godine od kada sam profesionalno u Sindikatu broj državnih službenika i namještenika kreće se od 62 do 65 tisuća zaposlenih, iako je od 2000. godine do danas samo iz civilnog dijela Ministarstva obrane i Oružanih snaga otakao dobito ili je izdvojeno gotovo 10 tisuća službenika i namještenika. Postavlja se pitanje zašto broj zaposlenih u državnoj upravi nije smanjen za taj broj i u kojim je njezinim dijelovima došlo do novog zapošljavanja na račun smanjenja broja zaposlenih u sustavu obrane. Ovaj primjer ukazuje na potrebu sustavnog i usporedivog praćenja broja zaposlenih u javnom sektoru, koja nije prestala postojati uspostavom Registra zaposlenih u javnom sektoru jer on ne omogućava pregled deriviranih i standardiziranih podataka zainteresiranoj javnosti.

Sami službenici i namještenici koji su predmet ovih "reformi" svake četiri godine svjedoče uspostavi novih, spajanju i razdvajaju postojećih državnih tijela i vlastitom "zapošljavanju" u takvim "novim" ustrojstvenim cjelinama. Pri tome ne mogu računati da će im njihovi rezultati rada garantirati očuvanje stečenog službeničkog statusa pa nisu česti slučajevi da se stručne i iskusne službenike degradira kako bi se novim i podobnim rukovoditeljima mogla osigurati bolje plaćena radna mjesta, a vrhunac ponuženja je u tome da svoje nove šefove često moraju uesti u rad i obučiti za samostalno obavljanje posla.

Na sreću, degradirani ili ne, takvi službenici na svojim ledjima održavaju i podižu razinu kvalitete upravnog servisa neovisno o smanjenju plaće ili uskrati prethodno ugovorenih materijalnih prava iz kolektivnih ugovora.

Međutim, pitanje optimizacije broja zaposlenih u državnoj službi moglo bi dovesti do iznenađujućih rezultata, jer bi se moglo pokazati da generalni stav kako ima previše zaposlenih ne drži vodu te da uz mogući višak zaposlenih postoji i kronični manjak stručnih kadrova u nekim službama i resorima, kao i problem prevelikog radnog opterećenja zaposlenika u takvim sustavima.

Q Postoji li uopće neka stručna analiza kako bi trebalo reformirati državne i javne službe na način da one doista mogu kvalitetno obavljati posao, umjesto što stalno moraju strahovati od političkih i drugih pritisaka kojima su izloženi? Kako bi po vama trebala izgledati prava reforma, odnosno što bi ona sve trebala donijeti?

Postoji relativno ozbiljan dokument u obliku Strategije razvoja javne uprave 2015.- 2020. godine, ali oko nje, kao i one prethodne, ne postoji konsenzus političkih snaga.

Pravu reformu predstavlja bi svaki na nacionalnoj razini prihvaćen koncept razvoja oko čije bi se provedbe složili svi i na njezino dovršenje obvezali svi politički dionici, jer se ozbilj-

na reforma ne može provesti na razini mandata jedne vlade, već u roku od pet do 10 godina. Da su dosadašnje vlade završile reformske projekte koje su započele - Račanova donijela uredbu o nagrađivanju, a Sanader-Kosoričina zakon o plaćama - danas bismo bili pametniji za iskustvo primjene bilo kakvog modela plaće po učinku i njegova utjecaja na poboljšanje kvalitete rada i učinkovitosti državne uprave.

• Hrvatska je nedavno pohvaljena za projekt e-građani, što pokazuje da ipak ima i pozitivnih promjena. Kako ocjenjujete rad ministra Arsenia Bauka?

Svako poboljšanje dostupnosti upravnih servisa građanima je dobrodošlo, a informatička tehnologija je alat koji to može omogućiti, posebice u dijelu umrežavanja podataka i matica koje vode državna tijela, kako se građane ne bi šetalo od jednog do drugog državnog tijela kako bi dokazali status o kojem država već ima podatke. Projekt e-građani svakako je korak u tom smjeru.

Ministar **Arsen Bauk** sigurno je zaslужan za taj projekt, a njegov rad u resoru uprave treba razmatrati u kontekstu "državotvorne" politike koalicijske Vlade **Zorana Milanovića** i pomalo nejasnog odnosa snaga u njoj, koji je rezultirao intervencijama u službenički sustav ministra rada i mirovinsko-ga sustava **Miranda Mrsića** i potpredsjednice Vlade i ministriće socijalne politike i mladih **Milanke Opačić**. Bauk je svakako sudjelovao u donošenju rješenja koja su novoj vlasti omogućila preuzimanje svih ključnih pozicija državne uprave i političko kadroviranje na svim razinama, ali se s druge strane intelligentno odmaknuo u stranu kada su koalicijski jastrebovi predlagali ukidanje službeničkog sustava i podvrgavanje službenika pod režim Zakona o radu ili kada je ministar Mrsić predlagao izmjene i dopune Zakona o državnim službenicima, a isti taj Mrsić i potpredsjednica Opačić promovirali međusobno različite i neusklađene koncepte outsourcinga pomoćno-tehničkih poslova i ostalih netemeljnih djelatnosti u javnom sektoru.

Njegov doprinos upravi je i već spomenuta Strategija razvoja javne uprave, ali svoj puni potencijal nije mogao ostvariti ne samo zbog krnjeg suvereniteta nad resorom kojem je na čelu, nego i stoga što je uz ulogu ministra uprave igrao i ulogu ciničnoga komentatora oporbe, a ta mu uloga sigurno nije pomogla u premošćivanju jaza između dviju suprotno stavljениh političkih opcija kada je u pitanju državna uprava.

Kad se tome pridoda i odustajanje od donošenja izmjena Zakona o sustavu državne uprave zbog nepristajanja koalicijskog partnera da se Istra podvede pod jedan od pet ureda državne uprave koji nadilazi njezine granice, onda se postavlja pitanje u kojоj je mjeri bilo koji ministar, pa i ministar uprave, samo (u ovom slučaju) vojnik partije (ili stranke), a u

kojoj mjeri stručna osoba s diskrecijskim reformističkim ovlastima. Što se tiče njegove suradnje sa Sindikatom, naši su kontakti bili relativno česti, a on je sam pokazivao pragmatični i stvarni interes za stajališta Sindikata o svim pitanjima.

• Smatrate li da je broj županija, gradova i općina zasata prevelik i što bi, ako uopće dođe do toga, trebalo donijeti smanjenje tog broja?

Bojim se da je po pitanju broja županija trenutno moguće jedino rješenje po kojem bi Istra mogla računati na zadržavanje statusa županije, a ostale županije ne, što nije dobra i jednakopravna polazna pozicija za ostale županije. Što se tiče broja gradova i općina, ali i županija, ako se tom problemu prilazi isključivo s pozicije troška, odnosno smanjenja rashoda, onda će se u pitanje dovesti opstanak malih jedinica koje građani doživljavaju kao ostvarenje prava na neposredno sudjelovanje u upravljanju javnim poslovima na lokalnoj razini, tako da problem održivosti brojnih jedinica lokalne i područne samouprave svakako treba pomiriti s pravom na sudjelovanje u upravljanju javnim poslovima na razini konkretnе životne zajednice.

U svakom slučaju, za održivost županija, gradova i općina važno je hoće li (samo)upravni aparat putem kojeg se ostvaruje politička volja građana biti u funkciji tih građana ili dje-lovati kao produžena ruka političkih elita, a to nas vraća na reformu javne uprave.

• I na kraju, koga bi se doista moglo nazvati uhljebom?

Prema Aničevu Rječniku hrvatskoga jezika, riječ "uhljebiti" znači "omogućiti opstanak, zaradu", odnosno "dati kome dobro radno mjesto bez obzira na to što će raditi", po čemu bi "uhljeb" bila osoba koja je posao dobila neovisno o potrebama poslodavca ili radnoga mjesta, nego na temelju moći onoga koji zapošljava. U upravi takva moć izvire iz politike koja je nakon svakih izbora "mijesi" u oblik koji odgovara njezinim potrebama za "uhljebljivanjem" bogomdanih stranačkih stručnjaka i koalicijskih partnera. U nekim situacijama, poput tzv. revolving door-službenika, odnosno savjetnika u kabinetima ministara na vrijeme mandata, za zapošljavanje je dovoljna (dobra) volja samog ministra, dok se u drugim slučajevima politički podobni kandidati izlučuju u javnim natječajima koji, kada su u pitanju najviši rukovodeći službenici, omogućavaju zapošljavanje na temelju diskrecijskih ovlasti dužnosnika, a kada su u pitanju ostali službenici iz političkog portfelja, zapošljava se putem fingiranih javnih natječaja na kojima baš oni pokazuju najbolje rezultate.

Jasminka Filipas

Tekst je financiran sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Nakladnik:
Sindikat državnih i lokalnih službenika i
namještnika Republike Hrvatske

Za nakladnika:
Boris Pleša, predsjednik Sindikata

Glavni urednik:

Siniša Kuhar

Adresa uredništva:

Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2
Tel: 01/46 28 200, 46 55 111/171
Fax: 01/46 28 218, 46 55 092

E-mail: sdsn-rh@zg.t-com.hr

www.sdsn.hr

Grafički urednik:

Nenad Pejušković

Grafička priprema: Mala kreativna
grafička zadruga, Zagreb

Tisk:

Tiskara Petracić, Strmec

Kad nema ni znanja ni vizije, najlakše je službenike nazvati uhljebima i krenuti u hajku

forum (forum.tm, 25. studenoga 2015.) Budući da već dugo svjedočimo lovu na "uhljebe", u kojem nerijetko ima i govora mržnje (naziva ih se, među ostalim, sektom i bumentom ljestavaca koja se infiltrirala u sve pore države), te histeriji u kojoj se sugerira kako bez prethodne stručne analize aktualnog stanja drastično moramo smanjiti broj zaposlenih u državnoj i lokalnoj upravi i samoupravi, jer će nam, eto, u suprotnom propasti država, istražili smo što zapravo stoji iza svega toga. Stoga smo razgovarali s profesoricom **Gordanom Marčetić** s Katedre za upravnu znanost Pravnog fakulteta u Zagrebu, neospornom stručnjakinjom za područje o kojem govorimo i autoricom brojnih knjiga te znanstvenih radova o javnoj upravi.

Q **Kako komentirate sveopću hajku na "uhljebe"? Stoji li iza toga priprema da se u poslove javnog sektora uključi i privatni sektor te da se smanjenjem prava zaposlenih u javnom sektoru dodatno smanje i prava u privatnom?**

U posljednje se vrijeme u medijima i političkim govorima uistinu svakodnevno čuju izjave o povlaštenom statusu prekobrojnih državnih službenika, insinuira se da je riječ o lijnim birokratima koji lagodno žive na račun onih koji ih hrane, odnosno privatnog sektora, te da se takvo stanje više ne može trpjeti. Izjave sličnog usmjerenja upućuju se i prema javnim službenicima u znanosti, obrazovanju i zdravstvu kako bi se opće nezadovoljstvo građana kanaliziralo prema onima koji predstavljaju "teret za državni proračun". Ova "hajka" nije hrvatska specifičnost, nego je odraz globalnog trenda. Smanjenje broja zaposlenih u javnom sektoru i njihovih prava potaknuto je neoliberalnom doktrinom Novog javnog menadžmenta, koja je osobito velik utjecaj imala u anglosaksonskim zemljama, iako joj se nisu uspjeli oduprijeti ni zapadnoeuropejske zemlje, koje su utemeljene u ideji pravne države i socijalno su osjetljivije. Ideja je da se metode privatnog sektora prenesu u javni kako bi se smanjili javni troškovi i povećala efikasnost javne uprave. Paradoksalno je da su brojne menadžerske reforme koje glorificiraju ekonomske vrijednosti (3 "E" - ekonomičnost, efikasnost i efektivnost) rezultirale nizom štetnih posljedica te da su nerijetko povisile, a ne snizile troškove javne uprave. Uz to, građani su postali "potrošači" javnih usluga, a ne njihovi korisnici, pa oni koji imaju novca dobivaju bolju i kvalitetniju uslugu od onih koji nemaju.

Q **Kako ocenjujete dosadašnje eksperimente u reformama državnih i javnih službi? Pred svake se izbore "vrišti" na preveliki broj zaposlenih u državnom i javnom sektoru, smanjuju se prava, zabranjuju nova zapošljavanja ili zapošljavaju mladi na "stručnim sposobljavanjima"... Istodobno imamo situaciju da savjetnici na Zavodu za zapošljavanje imaju i po 20 puta više neza-**

poslenih nego što je to uobičajeno u razvijenim zemljama, da socijalni radnici uopće ne izlaze iz ureda jer za svakog socijalno ugroženog imaju samo nekoliko minuta vremena, da zatvore pune sitni kriminalci, a oni koji su napravili goleme štete gospodarstvu ili su pak nekog ubili, slobodno šeću zemljom ili prolaze samo s uvjetnom kaznom. Jesu li ti svi eksperimenti zapravo doveli do rasula u mnogim područjima, jer se nije radilo na podizanju kvalitete javnih usluga, nego samo na dodatnoj nesigurnosti onih koji bi te usluge trebali obnašati?

Do sada su sve vlade počinjale svoj mandat s velikim obećanjima o reformama javne uprave da bi na kraju mandata polučile neuspjeh. Mnogi su razlozi za to. Prvi je taj da se temeljita reforma javne uprave ne može dovršiti za manda jedne vlade, pa se nitko ne želi u to upuštati. Jednostavnije je napraviti kozmetičke reforme u pojedinim područjima koje odražavaju trenutni politički interes ili popularne promjene koje donose političke bodove. Drugi je razlog da političari uglavnom samo površno poznaju situaciju jer često dolaze iz područja koja nemaju nikakve veze s upravom. To čak i ne bi bio neprestan problem kada bi uvažavali savjete struke pri donošenju odluka i pripremi propisa, što je u našoj zemlji, gdje političarima stručnjaci uglavnom smetaju i previše komplikiraju, više iznimka nego pravilo. Sljedeći je problem potpuni nedostatak strateškog razmišljanja, koordiniranog vodstva i stručne komunikacija u provođenju reformi. Do sada nijedna vlada nije imala jasniju viziju o tome kakvu upravu želi u

sljedećih 20 godina. Zbog toga se događa da pojedina ministarstva vode vlastite politike, zakoni su neusuglašeni, provode se oprečni projekti... Uz to, reforme se uglavnom provode bez prethodne analize stanja i projekcije očekivanih efekata. Zaista je nevjerojatno da se godinama govorи o smanjenju broja službenika, a i dalje nigrdje ne postoji egzaktan podatak o njihovu broju, a kamoli o obrazovnoj strukturi, struci ili godinama radnog iskustva. Naravno da takva situacija ne pridnosi kvaliteti obavljanja posla, nego strahu, nesigurnosti i demotiviranosti.

Postoji li uopće neka stručna analiza kako bi trebalo reformirati državne i javne službe kako bi one doista mogle kvalitetno obavljati posao, umjesto što stalno moraju strahovati od političkih i drugih pritisaka kojima su izložene? Kako bi po vama trebala izgledati prava reforma, odnosno što bi ona sve trebala donijeti?

Postoje brojne stručne analize o različitim aspektima javne uprave koje analiziraju postojeće probleme i daju preporuke za njihovo rješavanje. Riječ je o golemom području i ne postoji jedinstven recept koji će se jednakom primijeniti na državnu upravu i sve javne službe.

Nije isto provesti reformu u policiji i u zdravstvu. No, bez obzira na specifičnosti pojedinih područja, svaka se reforma treba temeljiti na činjenicama i podacima, a ne na paušalnim procjenama političara. Na generalnoj razini gledano, prava reforma treba dovesti do kvalitetne, učinkovite i transparentne javne uprave, što se može postići uz manje politike i više struke. Prvi korak treba početi s analizom postojećih radnih mesta te sustavom zapošljavanja koji mora biti pošten, objektivan i proveden prema merit-kriterijima. Na svako radno mjesto treba doći osoba koja je za te poslove obrazovana i koju treba adekvatno platiti za taj posao. Istinski problem u upravi nisu stručnjaci i njihove plaće, nego loša organizacija, izmišljena radna mjesta i pravi uhljebi koji su se zaposlili i napredovali prema političkom, rodbinskom ili prijateljskom, a ne stručnom kriteriju.

Kakva je situacija u Europi? Vidimo da se i tamo lome kopija oko toga da se izjednači status zaposlenih u drž-

avnom i javnom sektoru s onim u privatnom? Koje su zemlje pronašle najbolja rješenja? Što će nam se dogoditi ako samo pod pritiskom rezova i hajke na uhljebе uvedemo ugovorna zapošljavanja, odnosno potpuno derogiramo status državnih i javnih službenika?

Izjednačavanje radno-pravnog statusa dolazi u paketu s menadžerskim reformama, pa se i u Europi nazire trend slabljenja službeničkog statusa i sigurnosti službenika. Međutim, i dalje je prilično jasna razlika između državnih službenika i ostalih javnih službenika. U značajnoj većini zemalja EU-a (njih 25), osim u Češkoj, Švedskoj i Velikoj Britaniji, državni službenici imaju različit pravni status u odnosu na druge javne službenike, osobito u pogledu postupka zapošljavanja, sigurnosti posla, karijere i platnog sustava. U Europi se još poštiju načela tradicionalne (weberijanske) uprave - politička neutralnost i nepristranost, načelo zakonitosti te specifična etička pravila i standardi kojima su podvrgnuti državni službenici. To se osigurava posebnim službeničkim zakonodavstvom u kojem su propisana prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika. Njime se štiti službenike od uplitanja politike, ali i građane od nezakonitog djelovanja službenika, te obvezuje službenike da uvijek uzimaju u obzir javni interes, da postupaju zakonito, profesionalno, nestranački i etično. Iako ne postoji "najbolje" rješenje koje bi se moglo primijeniti jednakom uspješno na sve zemlje, Hrvatska bi trebala nastaviti put kojim je krenula tijekom procesa usklađivanja službeničkog zakonodavstva s EU-standardima. Nagovještaji ukidanja dosadašnjeg službeničkog sustava i uvođenje zapošljavanja na ugovor u hrvatskim bi prilikama dovelo do još većeg utjecaja politike, jer bi ministri i drugi čelnici diskrecijski odlučivali o osnovnim pravima službenika, što bi službenike nesumnjivo stavilo u položaj nesigurnosti i time naštetilo profesionalnom i neovisnom obavljanju službe.

Smatraje li da je broj županija, gradova i općina zasata prevelik i što bi, ako uopće do toga dođe, trebalo donijeti smanjenje tog broja?

Da, taj je broj prevelik, treba ga smanjiti i uravnotežiti, jer su goleme razlike u veličini i razvojnom kapacitetu lokalnih jedinica. Neke općine nisu u stanju obavljati osnovne poslove zbog nedostatnog financijskog i personalnoga kapaciteta, dok županije nisu dovoljno velike i jake da bi predstavljale prave političke regije koje bi bile sposobne preuzeti javne poslove od regionalnog interesa. Smanjenje broja lokalnih i regionalnih jedinica donijelo bi brojne promjene, pa bi i sami njihovo nabranje daleko premašilo potrebe ovog teksta. Među očekivanim posljedicama je i smanjenje broja političara na lokalnim razinama. U prilog tome spomenut ću podatak na koji sam našla kada sam u nedavnom istraživanju analizirala porast zaposlenosti u lokalnim i regionalnim jedinicama. U 2013. godini broj zaposlenih u upravnim tijelima općina bio je 4663, od čega je samo 2666 službenika i namještnika. Ostalih 1997 (više od 40 posto) su politički imenovane osobe (općinski načelnici, njihovi zamjenici...). Ne treba zaboraviti da je u vrlo malim općinama zaposlen samo jedan ili dva profesionalna službenika u jedinstvenom upravnom odjelu. Za razliku od općina, postotak političara je znatno manji u upravnim tijelima gradova (devet posto) i još manji u županijama (tri posto) budući da je u većim jedinicama zaposleno mnogo više profesionalnog osoblja.

Jasminka Filipas

NASTAVLJA DUŽNOST:

Boris Pleša ponovno izabran

Dosadašnji predsjednik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske (SDLSN RH) Boris Pleša ponovno je izabran na tu dužnost na iduće četiri godine u petak, na izbornom saboru tog sindikata

nacional.hr (Nacional.hr, 4. prosinca 2015.) Zahvalivši članstvu na povjerenju Pleša ih je pozvao na zajedništvo. Također je rekao kako će mu to biti posljednji mandat na toj dužnosti od 2015. do 2019., odnosno da se više neće kandidirati.

Pleša je izrazio otvorenost za nove ideje i sugestije te spremnost na rješavanje problema, ponovivši da je jedino zajedništvom moguće ići naprijed.

Predsjednik SDLSN-a naglasio je i važnost organizacijske strukture, posebice sindikalnih povjerenika prema kojima se, kako je rekao, kanalizira svo nezadovoljstvo, a sve što je dobro smatra se normalnim. Pozvao je sve zastupnike na sindikalnom saboru da svoje prijedloge kanaliziraju prema sindikalnim tijelima.

Proteklo razdoblje i proces koji smo prošli nije bio ni lak ni jednostavan, ocijenio je Pleša te zahvalio svima koji su pridonijeli konstruktivnoj raspravi koja je, ocijenio je, protekla u tolerantnoj atmosferi, međusobnog uvažavanja i poštivanja i kada se nisu slagali.

Najavio je skoro započinjanje pregovora o novom kolektivnom ugovoru, a svoj rad u protekla dva mandata ocijenio je korektnim i poštenim. Kada se podvuće crta možemo reći da smo mandat odradili uspješno, smatra Pleša.

U raspravi je, naime, iznesena tvrdnja kako dolazi do osipanja članstva pa je tako iznesen podatak da je u protekli četiri godine broj članova smanjena sa 22.000 na oko 16.900, a sindikalni proračun sa 7 na 4,5 milijuna kuna. Pleša je rekao da je jedan od uzroka smanjenje broja zaposlenika zbog odlaska u mirovinu. Također je iznesen i problem stanova (24) u Puli u sindikalnom vlasništvu koji stoje neiskorišteni i neprodani.

Na saboru su usvojena izvješća o četvorogodišnjem radu, izvješće Nadzornog odbora i Statutarne komisije, kao i program rada za iduće razdoblje te izabrani novi članovi Statutarne komisije i Nadzornog odbora.

Sindikat DLSN RH ove godine obilježava 25. obljetnicu djelovanja i ovom su se prigodom članovi izbornog sabora prisjetili na 6. travnja 1990. i njegova osnutka kao i prvog predsjednika Ivice Ihasa.

n za predsjednika SDLSN

IZBORNI REZULTATI

Izbor predsjednika Sindikata

1. Boris Pleša	70 glasova
2. Siniša Kuhar	42 glasa
3. Zoran Perović	15 glasova
4. Mladen Magdić	7 glasova
5. Vjekoslav Majnarić	1 glas

Izbor Statutarne komisije

1. Suzana Zemljak	74 glasa
2. Željko Mlinarić	62 glasa
3. Maja Miki	55 glasova
4. Eva Barbir	48 glasova
5. Jasna Vorih Čiček	48 glasova

Izbor Nadzornog odbora

1. Igor Babić	100 glasova
2. Ivana Varkonji	46 glasova
3. Zvonimir Tušek	34 glasa
4. Tatjana Žugaj	32 glasa
5. Nevenka Belak	30 glasova

Sastav Glavnog povjereništva

Članovi Glavnog povjereništva - županijski povjerenici:

1. Zoran Perović, Zagrebačka županija
2. Renata Vincelj, Krapinsko-zagorska županija
3. Marjan Kolar, Sisačko-moslavačka županija
4. Zrinka Babić, Karlovačka županija
5. Miljenko Sraga, Varaždinska županija
6. Božidar Turek, Koprivničko-križevačka županija
7. Boris Prpić, Bjelovarsko-bilogorska županija
8. Slavica Juranić, Primorsko-goranska županija
9. Jasna Stilinović, Ličko-senjska županija
10. Iralda Fidušek, Virovitičko-podravska županija
11. Ljuban Čolić, Požeško-slavonska županija
12. Željko Balikić, Brodsko-posavska županija
13. Vjekoslav Mitrović, Zadarska županija
14. Darko Lesar, Osječko-baranjska županija
15. Boris Dragutin, Šibensko-kninska županija
16. Zlatko Maslaj, Vukovarsko-srijemska županija
17. Jadran Barić, Splitsko-dalmatinska županija
18. Denis Buršić, Istarska županija
19. Branka Martinović Vuković, Dubrovačko-neretvanska županija
20. Biserka Tisaj, Međimurska županija
21. Vlado Korbar, gradska uprava Grada Zagreba
22. Nina Pejanović, koordinator sindikalnih podružnica sa sjedištem u gradu Zagrebu

Članovi Glavnog povjereništva po kriteriju 1:1500:

1. Zvonimir Lončarić, Osječko-baranjska županija
2. Mijo Adamčević, Osječko-baranjska županija
3. Ivan Belec, koordinacija grada Zagreba
4. Snježana Mesek, koordinacija grada Zagreb
5. Igor Sučević, koordinacija grada Zagreba
6. Andreja Kovač Pajić, Međimurska županija
7. Mladen Kokan, Splitsko-dalmatinska županija
8. Zlatko Orešković, Zagrebačka županija
9. Željko Harbaš, Primorsko-goranska županija

TEŠKO DOKAZIV POLITIČKI SERVIS

Što su, ako su, za koga i na čiji račun državni službenici pisali Mostu?

Autor: Andreja Žapčić

(tportal, 5. prosinca 2015.) Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske nije dobio pritužbe niti ima saznanja o tome da su državni službenici u ministarstvima pisali odgovore u ime SDP-a Mostu, doznaje tportal od glavnog tajnika Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske **Siniše Kuhara**. No dodaje i da je pitanje ako su se u SDP-u ipak možda zahtjevima za pisanje odgovora eventualno 'očešali' o službenike, bi li službenicima bilo pametno ne učiniti traženo, s obzirom na mogućnost da nalogodavci i dalje ostanu na vlasti

Podsjetimo, iz HDZ-a su optužili SDP da je ne samo mijenjao svoje odgovore koje je postavio na web stranicu, nego i da su originalni odgovori dokazivali da su im odgovore pisali činovnici u ministarstvima, što je SDP u više navrata odbacio. Je li možda bilo pritužbi zaposlenih, provjerili smo u Sindikatu državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske, čiji je glavni tajnik Siniša Kuhar tportalu kazao da Sindikat nije dobio pritužbe niti ima saznanja o tome da su državni službenici u ministarstvima pisali odgovore u ime SDP-a prema MOST-u.

Međutim, upozorio je na 'činjenicu da nakon svakih parlamentarnih izbora dio službenika u državnim tijelima dobiva posao ili odgovornija radna mjesta na temelju pripadnosti određenoj političkoj opciji ili povjerenja koje uživaju od novih nositelja vlasti'. 'Od toga nije imuna ni sadašnja vlada, posebice u dijelu u kojem je u kabinetima ministara omogućila zapošljavanje na određeno vrijeme (za trajanja mandata ministra) službenika - savjetnika, bez obveze raspisivanja javnih natječaja', podsjeća Kuhar te dodaje: 'Takvi službenici svoju trenutnu poziciju i posao (služ-

bu) duguju svojim političkim mentorima i vjerojatno ne bi okljevali izvršiti njihove naloge pa čak i ako nadilaze opis radnog mjesa, posebice ako to za njih znači mogućnost zadržavanja stečenih pozicija'.

Teško dokaziv politički servis jedne političke opcije

Međutim, iako bi se, s obzirom na HDZ-ovu prozivku u opisanoj situaciji, ako bi ona bila točna, 'nedvojbeno radilo o primjeru politizacije državne uprave', Kuhar ukazuje i na činjenicu da su 'odgovori aktualne pozicije prema MOST-u vjerojatno pisani po resorima te su za njih, također vjerojatno, bili zaduženi vodeći ljudi SDP-a na najvišim dužnosničkim funkcijama, koji su pritom računali i (vjerojatno) ostvarili pomoć svojih suradnika u državnim tijelima'. 'Jesu li se pri tome 'očešali' i o službenike koji nisu u istom političko-hranidbenom lancu, ne znamo, ali ako su takvi službenici eventualno sudjelovali u izradi stručnih podloga za odgovore MOST-u, pitanje je bi li im bilo pametno ne učiniti traženo, s obzirom na mogućnost da nalogodavci i dalje ostanu na vlasti. Naravno, pod uvjetom da se nešto takvo i dogodilo', kazao je tportal Kuhar.

Podsjetio je i da SDLSN uvijek ukaže na slučajeve politizacije državne uprave o kojima ima saznanja, a što se tiče mogućih konkretnih sankcija, 'takav je servis jedne političke opcije teško dokaziv jer, ako se dogodio, službenici vjerojatno nisu pisali pismo MOST-u, već izvješća o provedenim ili planiranim aktivnostima na zahtjev svojih nadređenih', objašnjava Kuhar.

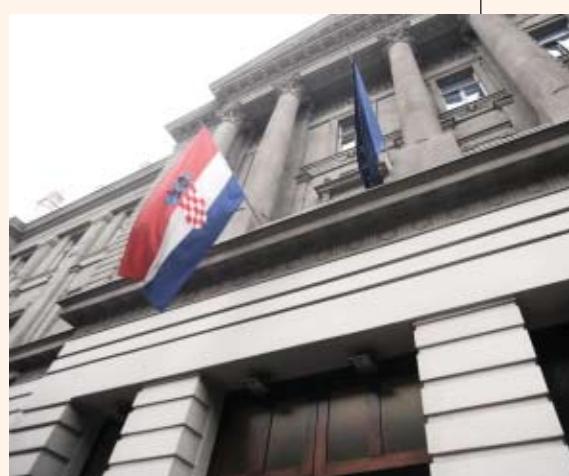
SDP 'otkrio' tko je pisao odgovore

Podsjetimo, HDZ je prozavši SDP i za trošenje novca poreznih obveznika, ustvrdio da je u prvotnoj verziji odgovora koji su bili postavljeni na internetsku stranicu SDP-a, na 30. stranici programa pisalo: 'Načelno se kao Ministarstvo financija, Porezna

uprava, slažemo s mogućnošću ...', dok je dan kasnije taj dio izmijenjen i Ministarstvo financija se ne spominje pa je upitao: 'Tko se slaže, Ministarstvo financija i Porezna uprava? Tko je pisao taj tekst?'

Na pitanje jesu li mijenjali odgovore i tko ih je pisao - Boris Lalovac ili činovnici u Ministarstvu - iz SDP-a nisu odgovorili nakon što su već i ranije u nekoliko navrata odbacili da su odgovore pisali Vladini činovnici: 'Odgovore poslane Mostu nezavisnih lista, odnosno, programske stavove koalicije Hrvatska raste, pisali su svi stranački članovi SDP-a i članovi stranaka koalicije Hrvatska raste koji su sudjelovali u dosadašnjim pregovorima s izaslanstvima Mosta. Protekla dva tjedna u sjedištu SDP-a na Iblerovom trgu redovno su se između pregovora održavali sastanci na kojima su članovi stranaka koalicije Hrvatska raste pripremali odgovore Mostu u skladu sa svojim stručnim znanjima i iskustvima u pojedinim područjima', odgovorili su u SDP-u na upit tportala, podsjetivši i da su među pregovaračima bili su većinom ministri, od kojih većina ima i visoke funkcije u stranci.

A čak i u slučaju da su odgovore SDP-ove koalicije Hrvatska raste Mostu pisali pomoćnici ministara, oni ulaze u kategoriju 'državnih dužnosnika', a ne službenika, objasnio je tportal docent na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta u Sveučili-

šta u Zagrebu **Vedran Đulabić** i podsjetio: 'Pomoćnici su politička razina u Ministarstvu. Pomoćnika imenuje Влада na prijedlog ministra. Dakle, riječ je o političkoj funkciji, jednako kao i o funkciji zamjenika ministara i funkciji ministra. Sve su to politički, a ne stručni, to jest službenički položaji'.

'Što se tiče ministara, njihovih zamjenika i pomoćnika, oni su državni dužnosnici, odnosno, politički imenovane osobe i kao takvi uvijek rade u korist stranke na vlasti koja ih je postavila na poziciju i koja ih s te pozicije može i smjeniti', kazala je tportalu izvanredna profesorica na Katedri za upravnu znanost Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu **Gordana Marčetić**.

Što državni službenik (ne) smije u (ne)radno vrijeme?

No s obzirom na to da optužbe iznesene na račun SDP-a nisu konkretizirane, a ne želeteći ulaziti u sferu nagađanja, indicija i slično, baš kao i Đulabić, ni Marčetić nije željela ići dalje od općenite razine pa je načelno pojasnila da 'državni službenici u ministarstvima ne samo da mogu, nego i moraju davati stručne savjete i upute ministrima u vezi pitanja provedbe politike, izrade nacrta propisa, strategija i tako dalje iz njihovog resora, jer im je to posao. Državni službenici su profesionalci kojima je služba u upravi trajno zanimanje, dok su ministri osobe koje su politički imenovane i ne moraju nužno imati specijalistička znanja i određenog područja. Zato i trebaju stručnjake da im pomažu'.

Drugo je, međutim, pitanje političkog angažmana. Naime, kako objašnjava Marčetić: 'Prema Zakonu o državnim službenicima, državni službenik za vrijeme radnog vremena ne smije poticati ostale državne službenike da se uključe u rad političke stranke. Također, izbor i političko mišljenje izraženo tijekom izborne kampanje, nakon izbora ne smiju utjecati na status i napredovanje u državnoj službi. Nadalje, političko opredjeljenje državnog službenika ne smije utjecati na uredno obavljanje poslova na kojima radi i ne može biti razlog za nepoštivanje propisa i izvršavanje zakonitih naloga i uputa nadređenih državnih službenika. Ako se sumnja na kršenje tih odredbi, treba se pokrenuti disciplinski postupak pred službeničkim sudom i eventualno odrediti kaznu za povredu službene dužnosti'.

DRŽAVNA SLUŽBA

Državni službenici u uredu objavu svojih plaća

(SDLSN, 7. listopada 2015.) Ponukani zahtjevi ma zaposlenika u obrazovanju za povećanjem plaća, zaposleni u uredima državne uprave zatražili su ovih dana od svog sindikata objavu podataka o plaćama državnih službenika u uredima državne uprave.

Upravna savjetnica u uredu državne uprave u jednoj županiji, službi za imovinsko pravne odnose, u pismu upućenom Sindikatu navodi sljedeće:

„Ovih je dana bila udarna vijest u medijima o štrajku prosvjednih radnika koji traže povećanje plaće od 4 posto, a prema njihovim izjavama početnik prosvjetar ima veću plaću od mene kao državne službenice koja sa 34 godine staža u državnoj službi, položenim državnim ispitom, imam plaću od 5.200,00 kuna, pa me to navele da vam se obratim kao vaša članica zaposlena u uredu državne uprave u županiji, službi za imovinsko pravne poslove, na radnom mjestu upravne savjetnice.

Znam da prosvjetari imaju odgovornost, ali i ja imam veliku s obzirom da svaki dan primam stranke koje znaju biti jako neugodne, imam usmene rasprave za koje se moram prethodno pripremiti, uviđaje na terenu, vještačenja, itd. (u imovinsko pravnoj službi provodi se postupak izvlaštenja, povrata imovine i drugi složeni poslovi koji se odnose na režim vlasništva).

Samo ću napomenuti da moja kolegica, diplomirana pravnica (samostalna upravna referentica) s 10 godina staža u državnoj službi ima plaću od 4.300,00 kuna. Ne znam da li da se smijem ili da plaćem. Naravno da neću spominjati razne agencije u kojima službenice na sličnim poslovima imaju plaću 1000-2000 kuna veću od mene, ali ja sam samo diplomirana pravnica.

S obzirom da sam članica sindikata postavljam vam pitanje zašto javno ne objavite kolika je plaća državnih službenika zaposlenih u Uredu državne uprave (a naročito u Ispostavama)? Stalno

se barata podacima o velikoj plaći u državnim službama, ali ja se pitam kako ja kao visoko obrazovana upravna savjetnica, dipl. iur., imam plaću samo 5.200,00 kuna!!!!?????", zaključuje ogorčena državna službenica.

Prosječna neto plaća nedostizan cilj

Temeljem ovog i brojnih drugih zahtjeva službenika koji su Sindikatu dostavili svoje platne liste može se zaključiti da je prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske, koja je za srpanj iznosila 5.716 kuna, za najveći broj zaposlenika ured državne uprave nedostizni cilj koji neće doći do odlaska u mirovinu.

Tako službenica sa VSS, na radnom mjestu upravne savjetnica za obrazovanje, kulturu i sport u Uredu državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji s 32 godine staža ima neto plaću od 5.316,68 kuna ili 93 posto prosječne neto plaće po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske.

Službenica sa VŠS u Uredu državne uprave u Karlovačkoj županiji, na radnom mjestu višeg upravnog referenta za registraciju udruga, s 39 godina radnog staža ima plaću od 4.445,13 kuna ili 78 posto prosječne neto plaće.

Službenica sa SSS zaposlena kao matičar u matičnom uredu u Virovitici, također s 39 godina staža, ima plaću od 4.149,23 kuna ili 73 posto prosječne neto plaće.

Iz ovih podataka razvidno je da plaće zaposlenika ureda državne uprave, ali i državnih službenika općenito nisu ni blizu prosječnoj plaći u Republici Hrvatskoj čak ni pred kraj radnog vijeka, kada minuli rad može značiti povećanje plaće od 20 i više posto.

Stoga, kad se gore navedene plaće ustanove za 0,5 posto po godini staža, onda je i plaća novih državnih službenika koji su tek započeli svoju službeničku karijeru manja i do 20 posto,

uredima državne uprave traže

Službenica sa VSS i 32 godine staža zaradi 93 posto prosječne neto plaće u RH, ona s VŠS i 39 godine staža 78 posto, dok službenica sa SSS i 39 godina staža ima 73 posto prosječne neto plaće, dok su plaće početnika niže od prosječne neto plaće za nepostojeci minuli rad, odnosno za dalnjih 15 do 20 posto...

što bi značilo da početnik zaposlen u uredu državne uprave s VSS ima 73 posto prosječne neto plaće, onaj s VŠS 58 posto, a novozaposleni sa SSS 53 posto prosječne neto plaće.

Sindikat stoga upozorava da stanje plaća u državnoj službi nije onakvo kakvim se u medijima često prikazuje.

Između akcije i rezignacije

Simptomatično je i da se nezadovoljstvo državnih službenika i namještenika ne izražava u obliku zahtjeva za štrajkom s ciljem povećanja plaća, već se od sindikata traži da javno objavi kolike su te plaće u stvarnosti.

Iza ovakvog zahtjeva možda se zaključiti mnogo toga.

Prvo, da postoji svijest o objektivnoj gospodarskoj situaciji i suženom manevarskom prostoru koji u takvim okolnos-

timu ima i Vlada kao poslodavac i sindikat kao zaštitnik interesa državnih službenika i namještenika.

Drugo, da su zaposleni u javnom sektoru najviše osjetljivi na nejednak i diskriminirajući platni sustav i sustav kolektivnog pregovaranja koji zajedno generiraju razlike u plaćama i životnom standardu zaposlenih, ovisno o tome u kojem dijelu sektora rade, što ukazuje i na uspešno djelovanje psihološkog rata koji kapital i od njega financirani mediji vode s ciljem „pravedne“ distribucije siromaštva među radnicima, odnosno ujednačavanja „prava“ i cijene rada na najnižoj mogućoj razini u situaciji permanentne gospodarske krize.

Treće, da na razini državne uprave vlađa daleko niži stupanj moguće mobilizacije za industrijske akcije nego u javnim službama, čiji uzroci se nalaze u činjenici

da se, za razliku od javnih službi, vrijeme provedeno u štrajku u državnim tijelima ne plaća, zaposleni su svjesni izostanka empatije javnosti za njihove zahtjeve (izuzev eventualno prema zaposlenima u policiji, vojsci i zatvorskom sustavu) ma koliko opravdani bili i činjenice da prigodom prve iduće sistematizacije mogu završiti na slabije plaćenom radnom mjestu ili mogu biti proglašeni viškom.

U takvim okolnostima je zahtjev za objavom stvarnih podataka o plaćama državnih službenika i namještenika tek rezignirani vapaj jedne od brojnih nezadovoljnih skupina građana, prigušen još većom nevoljom onih koji nisu u prigodi zaraditi bilo kakvu, a kamoli ispodprosječnu plaću ili biti u radnom odnosu koji ima karakter trajnog i koliko-toliko sigurnog oblika zaposlenja.

S. Kuhar

novosti

MİŞLJENJE SINDIKATA ■ NEREALNE NAJAVE DA NOVIM ZAKONOM NEĆE BITI SMANJIVANJA PRIMANJA

Neki će morati izgubiti na plaći

Otvaranje razgovora o politici plaća u javnom sektoru za Branimira Mihalincu, šefa Nezavisnog sindikata srednjih škola »predstava je za Europsku komisiju« kako bi joj se moglo reći da se reforme provode

Gabrijela GALIĆ

ZAGREB ► Novi zakon o plaćama u javnom sektoru, prema Akcijskom planu kojem priprijeća Vlada, u Sabor bi trebao biti upućen u prosincu ove godine. S obzirom na slijed radnji koji se u kreiranju politike plaća kane provesti, točno je da Vlada neće smanjivati plaće u javnom sektoru. Naime, zakonski prijedlog u saborske kluppe mogao bi stići već kada one budu isprajnjene, odnosno aktualni saborski saziv bude raspušten uoči parlamentarnih izbora. Tako da će srednjice sustavaju plaća u javnom sektoru dočekati buduću vlast. Hoće li ona nastaviti raditi na zakonu kojeg će naslijediti ili će ga zaboraviti prerano je govoriti. U aktualnoj Vladi nadaju se i da će oni biti ti koji će uvesti jasna mjerila placanja u državnim i javnim službama.

Razgovori na jesen

Razgovori o politici plaća s konkretnijim - prijedlozima otvorit će se s jeseni, kada će

Javna uprava ovisi o tijeloj vjetni koja treba biti pouzdani servis, misti službenički sindikat

netko dobiti na plaći to ne znamo», kazao nam je jedan od sugovornika.

Sustav ocjenjivanja

Ono oko čega će se sindikat i vlada najviše sukobljavati kada se krene u razgovore o novom zakonu o plaćama mogao bi biti sustav ocjenjivanja, odnosno napredovanja na poslu koje može ovisiti i o odnosu poslodavca prema nekom radniku.

— Moramo pronaći zaštitne mehanizme kako bi se doista vrednovao rad i kvalitet, jer u protivnom možeš krepiti

na poslu, ali ako se poslodavcu ne sviđaš neće napredovati, veli Spomenka Avberšek.

Iz Sindikata državnih i lokalnih službenika, pak, poručuju kako je svima jasno da sustav javne uprave neće proizvoditi »tonu odlikaša« pa će u horizontalnom i vertikalnom kretanju moći uživati samo malobrojni.

— Naravno, takvi su pojedinci vrijedni za svaki sustav, ali kvalitetra rada javne uprave ovisi o tijeloj vjetni koja bi trebala pružati standardi i pouzdani servis, navodi Siniša Kuhar, glavni tajnik službeničkog sindikata.

Otvaranje razgovora o politici plaća u javnom sektoru za Branimira Mihalinca, predsjednika Nezavisnog sindikata srednjih škola predstava je za Europsku komisiju, kako bi joj se moglo reći da se reforme provede. Europska komisija među reformama koje od Hrvatske traži navodi i onu vezanu uz politiku plaća i usklađivanje plaća s produktivnošću

mora biti, navodi Spomenka Avberšek, predsjednica Samostalnog sindikata zdravstva, navodeci primjer iz COP-a prema kojem pravnik zaposlen u sustavu zdravstva u Zagrebu ima 20 do 30 posto višu plaću od pravnika kojih radi u Bjelovaru bez obzira što rade isti posao. I u drugim su sindikatima svjesni da priča o tome da neće biti rezanja plaća ne stoji. „Neki moraju izgubiti, a hoće li

ZAHTJEV EK-a

EK među reformama koje od Hrvatske traži navodi i onu vezanu uz politiku plaća i usklađivanje plaća s produktivnošću

— Naravno, takvi su pojedinci vrijedni za svaki sustav, ali kvalitetra rada javne uprave ovisi o tijeloj vjetni koja bi trebala pružati standardi i pouzdani servis, navodi Siniša Kuhar, glavni tajnik službeničkog sindikata.

Otvaranje razgovora o politici plaća u javnom sektoru za Branimira Mihalinca, predsjednika Nezavisnog sindikata srednjih škola predstava je za Europsku komisiju, kako bi joj se moglo reći da se reforme provede. Europska komisija među reformama koje od Hrvatske traži navodi i onu vezanu uz politiku plaća i usklađivanje plaća s produktivnošću

AKCIJSKI PLAN ■ NOVI SUSTAV PLAĆA ZA DRŽAVNE I JAVNE SLUŽBE

NOV LIST

Birokraciji plaća još uvijek neće ovisiti o produktivnosti rada

Vlada se Nacionalnim programom reformi obvezala na preispitivanje sustava plaća kako bi se one uskladile s produktivnošću, no **odlučeno je da se to ne učini žurno nego ostavi za neka buduća vremena**

Gabrijela GALIĆ

ZAGREB ► Vlada priprema Akcijski plan za uspostavu sustava plaća, a velike promjene očekuju kako zaposlene u državnim i javnim službama tako i zaposlene u javnim poduzećima. Dugo najavljeni Zakon o plaćama u javnom sektoru, odnosno državnoj i javnoj službi, trebao bi biti zgotovljen do jeseni i saživjeti iduće godine. »Jednaka plaća za jednak rad«, moto je pod kojim se taj zakon priprema praktično već dvije godine. Odnosno, najprije je krajem 2012. godine, a potom i 2013., u javnost procurio prijedlog novog zakona, a u oba slučaja zakoni su brzo prekriveni prašinom. Kako se Vlada Nacionalnim programom reformi obvezala na preispitivanje sustava plaća kako bi se one uskladile s produktivnošću, došao je trenutak da se tom poslu ozbiljno pristupi. Plan je novim zakonom ponovo vratiti platne razrede te platne stupnjeve unutar platnih razreda koji bi zaposlenima u javnom sektoru omogućavali napredovanje. Iako je bilo njava da će se se ukinuti do-

M. GRACIN

Novi zakon omogućiće »vertikalno i horizontalno napredovanje« u javnom sektoru

datak na minuli rad od 0,5 posto, naši izvori tvrde da taj dodatak ostaje.

(Ne)realna slika

Novi zakon definitivno bi se primjenjivao na sve one koji će tek ući u sustav državnih i javnih službi. Kako će se on odraziti na oko 260 tisuća sada zaposlenih u državnim i javnim službama, odnosno, na njihova stećena prava tek će se vidjeti. Naime, plan je do rujna napraviti analizu, odnosno simulaciju novog sustava plaća na ljude koji su već u sustavu i to na osnovi podataka iz centralnog obračuna plaća (COP). Nakon toga razgovaralo bi se sa sindikatima o konkretnim zakonskim rješenjima.

»Novim zakonom nikome plaće neće pasti«, kazao nam

je jedna od sugovornika koji radi na Akcijskom planu, navodeći kako je to priprema za novi sustav plaća u javnom sektoru, ali i praćenja plaća kako proračunskih korisnika tako i plaća u realnom sektoru te javnim poduzećima. Iako su socijalni partneri dobili prijedlog Akcijskog plana koji u svom nazivu jasno ukazuje da će se plaće uskladivati s produktivnošću, nakon što je s njima razgovarano trebalo bi se odustati od žurnog uvođenja vezivanja plaća uz produktivnost. To će se ostaviti za neka buduća vremena tim više jer podaci o prosječnim plaćama ne daju posve realnu sliku što se dogada na tržištu.

Novi zakon o plaćama trebao bi omogućiti »vertikalno i horizontalno napredovanje« u

javnom sektoru. To praktično znači da će službenik, kojem je sada zajamčeno napredovanje automatizmom – svakih pet godina – u budućnosti u godinu dana moći preskočiti jednu, dvije ili više stepenica u sustavu jer ostvaruje iznimne rezultate.

Nagrada zaslужnima

S druge strane, službenici će moći ostvariti i stimulaciju na plaću. No, za to treba promijeniti i sustav ocjenjivanja radnika o čemu će se sa sindikatima uskoro razgovarati. Broj platnih razreda i stupnjeva unutar svakog platnog razreda još nije definiran. Raniji zakonski prijedlozi govorili su o 12, odnosno 14 platnih razreda, pri čemu su se dva odnosila isključivo na dužnosnike.

OBEĆANJE

Vlada ne misli smanjivati plaće u javnom sektoru i novim zakonom nikome plaće neće pasti

MIJENJA SE NAČIN PLAĆANJA 270.000

Ukida se dodatak na staž od 0,5%, uvode se platni razredi, ali i stimulacije

PIŠE SUZANA BARILAR

Od iduće godine bi plaća svih koji rade u javnom sektoru, odnosno oko 270 tisuća ljudi, trebala biti odredivana prema novom Zakonu o plaćama u javnim službama.

Nacrt novog zakona bi, kako neslužbeno doznačamo, trebao na jesen biti prezentiran socijalnim partnerima. Prema informacijama do kojih smo došli, uvest će se platni razredi i nagradivanje, a ukinuti 0,5 posto dodatka po godini staža.

Konačna odluka

- Traje međuresorno usuglašavanje oko novog Zakona o plaćama u javnim službama. U rujnu bismo o njemu trebali razgovarati sa sindikatima. Nakon što napravimo stimulacije, moći ćemo donijeti konačnu odluku o 0,5 posto, ali vjerojatno nećemo moći imati i nagradivanje i dodatak na staž - rekao nam je jedan član Vlade uključen u izradu novog zakona čije donošenje već ne-

koliko mjeseci najavljuju potpredsjednik Vlade Branko Grčić i ministar finansija Boris Lalovac.

Grčić je prije oko mjesec dana rekao da će novi zakon biti donesen do kraja godine.

Jedan ministar, pak, tvrdi kako je nemoguće da u slučaju uvodenja platnih razreda i nagradivanja, odnosno stimulacije na plaću za one koji ostvare izvanredne rezultate, ostane i 0,5 posto.

- Sada isplata dodataka na staž stoji oko dvije milijarde kuna godišnje. Jer, prosjek staža zaposlenih u javnim službama je 20 godina, a kada se to pomnoži s 0,5 posto po godini staža, dolazimo do deset posto. A za plaće zaposlenih iz proračuna izdvajamo nešto više od 20 milijardi kuna - kaže naš sugovornik koji tvrdi kako je upravo nemogućnost dogovora o ukidanju 0,5 posto razlog što se novi zakon već nije donio, iako se o njemu govori još od 2010. godine.

I ova je Vlada, što nam je potvrđeno i u Sindikatu državnih i lokalnih službenika, još prije godinu i pol pokrenula proceduru izrade novog

zakona. - No, imali smo samo jedan sastanak i nakon toga je sveстало - kažu u Sindikatu u kojem o novom zakonu nemaju nikakvih saznanja.

Nikad donesena uredba

Sustav platnih razreda je, podsjećaju, postojao do 2001. godine i ukinula ga je upravo tadašnja SDP-ova Vlada

Vlada donosi jedan Zakon o plaćama u javnim službama kojim bi zamijenila 15-ak zakona, propisa i kolektivnih ugovora

koja ga sada želi vratiti.

Umjesto platnih razreda, uvedeni su koeficijenti. Iako je tim zakonom bilo propisano da se do 30. lipnja 2011. mora donijeti uredba o nagradivanju, ona nikada nije donesena.

Sada plaće u javnom sektoru uređuje 15-ak različi-

NAGRADE ZA VRIJEDNE RADNIKE

VISINA STIMULACIJE IZNOSI DO TRI PLAĆE

Nagradivanje zaposlenih, odnosno stimulacije na plaću za one koji dobro rade najvjerojatnije će biti do maksimalno tri plaće godišnjoj razini.

Takav je prijedlog Uredbe o dodatku za uspješnost državnih službenika prije nekoliko mjeseci ministar uprave Arsen Bauk poslao na razmatranje sindikatima. Prema tom nacrtu, tzv. dodatak na uspješnost is-

plaćiva bi se svakih trili šest mjeseci, i to ne u iznosu manjem od deset posto zadnje plaće tog službenika.

- Očekujemo da nagradu na plaću službenik dobije na plaći za mjesec u kojemu ju je i zaslužio. Nema smisla da netko tko je, recimo, u ožujku imao puno posla i radio na nekom projektu, na kraju godine dobije stimulaciju za to - kažu u Sindikatu. •

100 LJUDI U JAVNOM SEKTORU

tih zakona, propisa, kolektivnih ugovora. Ukratko, vlasti potpuni kaos u kojem su radnici, koji u državnim i javnim službama rade iste poslove s istom stručnom spremom, različito plaćeni. Primjerice, koeficijenti za obračun plaće u državnim agencijama viši su nego kod njihovih kolega koji rade u ministarstvima. Postojao je i velik broj različitih dodataka na plaće koji su postupno ukidani ili suspendirani uredbama Vlade zbog teške gospodarske situacije.

Sada se želi donijeti jedan Zakon o plaćama o javnim službama, a koeficijente pretociti u platne razrede kojima bi se na jedinstveni način utvrstile osnove za izračun plaće.

Smjerovi napretka

- Kad uvedemo platne razrede, napredovanje će ići u dva smjera, horizontalno i vertikalno, odnosno prema ocjenama rada i prema stažu - objašnjava naš sugovornik iz Vlade.

Prema zakonu koji je bio na snazi do 2001. godine, postojele su četiri platna razre-

da koja su propisivala potrebnu stručnu spremu, a unutar svakog od njih dva platna stupnja. U početnom platnom razredu bili su oni s minimalnim stažem, a svaki platni razred obuhvaćao je pet godina staža. No, nisu svi morali čekati pet godina da bi prešli u viši platni razred: oni s izvanrednim ocjenama nadređenih mogli su napredovati već nakon godinu dana. Prelazak u viši platni razred nakon pet godina odnosio se na većinu zaposlenih jer je najviše onih koji imaju ocjenu prosječan koja znači napredovanje automatizmom nakon pet godina.

- Ocenjivanje bi išlo kružno, što znači da bi ocjenjivali nadređeni one ispod sebe, ali i oni njih. Plan je da to ocenjivanje bude tajno kako bismo dobili objektivne ocje-

ne jer je sadašnji sustav, u kojem su svi izvanredni, nakaran - ocjenjuje jedan član Vlade koji otkriva da za one manje dobre neće biti sankcioniranja, odnosno smanjivanja plaće.

- Pa kazna će im biti to što neće napredovati - objašnjava.

Upozorenje sindikata

Budući da napredovanje u viši platni razred znači i veću plaću, dodatak na staž od 0,5 posto postaje bespredmetan. Sada je, naime, napredovanje zacementirano i jedino povećanje plaće zaposleni dobivaju kroz 0,5 posto po godini staža. Stoga čak ni sindikatima u slučaju uvođenja platnih razreda nije sporno ukidanje 0,5 posto. Uz uvjet da početno razvrstavanje u platne razrede kod provedenja na novi zakon bude provedeno objektivno.

Osim toga, sindikati najavljuju da će svakako inzistirati na tome da uz novi zakon o plaćama odmah budu doneseni i svi provedbeni akti kako se ne bi dogodilo da novi sustav imamo samo na papiru. *

Želi se ukinuti kaos u kojem se rade isti poslovi s istom stručnom spremom, a za različite plaće

12.NOVOSTI **Slobodna Dalmacija**
SRIJEDA, 4.11.2015.

VODIČ ZA SVAĐU MINISTAR TVRDI DA U SINDIKATU MIJEŠAJU KRUŠKE I JABUKE

MUP ima za brošure, nema za prekovremene

PIŠE DAVOR KRILE

Sindikat državnih službenika i namještenika je sasvim prigodno, u završnici izborne kampanje, prozvao MUP za selektivnu proračunsku rasipnost. Sjedne strane, tvrdi glavni tajnik Sindikata Sinisa Kuhar, MUP ne žali državnoga novca ako svake godine treba tiskati posve suvišne količine informativnih brošura, a s druge nikad nema dovoljno rasploživih kuna kad treba isplaćivati prekovremene radne sate policajcima angažiranim na prihvatu izbjeglica u Opatovcu ili navrijeme uručiti otpremnine umirovljenim policajcima.

U Sindikatu državnih i lokalnih službenika i namještenika fokusirali su se na tiskanje brošure "Ljeto na hrvatskim cestama", namijenjene prvenstveno turistima tijekom sezone na našoj obali. Brošura je svojevrstan vodič za sigurnu vožnju iz Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa, a koji se dijeli strancima na graničnim prijelazima prilikom ulaska u Hrvatsku. U Sindikatu ne problematiziraju evidentnu potrebu za ovim informativnim materijalom,

I dok iz Sindikata državnih službenika kritiziraju tiskanje brošure o prometu, ministar Ostojić uzvraća da su tvrdnje o neisplaćivanju dodataka policajcima - primjer širenja laži

Policajci u Opatovcu uredno su plaćeni - poručuje Ostojić

nego primarno njegovu kolicišnu. Premda je turistička sezona prošla, tvrde kako deseci tisuća neraspakiranih brošura zatravljaju hodnike mnogih policijskih postaja...

Sve po ugovoru

"Ljeto na hrvatskim cestama" naše porezne obveznike košta 124 tisuće kuna neto, tj. 155 tisuća kuna s PDV-om. Teš-

ko da bi taj novac bio dostatan da se isplate prekovremeni radni sati svim policajcima angažiranim u izbjegličkoj krizi, ali glavni tajnik SDLSN-a Kuhar ističe kako na nepotrebno rasipanje državnih kuna na brošure o koje se mjesecima spotiču po hodnicima policijski službenici mahom gledaju s izrazitim negovanjem.

Ministar unutarnjih poslo-

va Ranko Ostojić optužbe iz Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika smatra tendencioznom konstrukcijom. Ističe kako svaki policijski umirovljenik ima zajamčenu otpremninu i da je Hrvatski sabor još prošle godine prolongirao isplatu 10 prosječnih plaća kao otpremninu, tako da apsolutno ne stoji tvrdnja sindikalca Kuhara da se policajce koji odlaze u mirovinu u bilo čemu zakida.

Tvrđnju da se policajcima ne isplaćuju zajamčeni dodaci na plaću ministar drži klasičnim primjerom širenja lažnih vijesti: na terenu se, jamči on, policajcima isplaćuje apsolutno sve sukladno kolektivnom ugovoru. Što se tiče dovodenja u vezu policijskih prava iz kolektivnoga ugovora i tiskanja spomenutih brošura, Ostojić napominje kako je riječ o zbrajanju krušaka i jabuka, budući da tiskanje brošura spada u aktivnosti iz Nacionalnoga programa sigurnosti i provodi se putem javnog natječaja.

SPOTIČU SE O NJIH

Brošure prašnjave, no MUP svake godine tiska nove; evo po kojoj cijeni

Brošura, kako se može pročitati na stranicama MUP-a, predstavlja savjetnik za sigurnu vožnju, koji se dijeli diljem Hrvatske prilikom nadzora prometa, kao i na graničnim prijelazima prilikom ulaska u Hrvatsku

direktn@hr (Direktно.hr, 3. studenoga 2015.) Sva-
ke godine Ministarstvo unutarnjih poslova osigura 155 tisu-
ća kuna za tiskanje brošura "Ljeto na hrvatskim cestama",
koje skupljaju prašinu do 'novog izdanja'.

Ministarstvo unutarnjih poslova u okviru Nacionalnog pro-
grama sigurnosti cestovnog prometa svake godine planom
nabave predviđa tiskanje brošure "Ljeto na hrvatskim cesta-
ma" u iznosu od 124.000,00 kuna bez PDV-a, odnosno
155.000,00 kuna s PDV-om.

Brošura, kako se može pročitati na stranicama MUP-a,
predstavlja savjetnik za sigurnu vožnju, koji se dijeli diljem
Hrvatske prilikom nadzora prometa, kao i na graničnim pri-
jelazima prilikom ulaska u Hrvatsku. MUP navodi kako je
prepuna "korisnih informacija o propisima i načinu sudjelo-
vanja u prometu na hrvatskim cestama, savjeta za sigurnu

vožnju, kao i potrebnih brojeva telefona važnih hrvatskih in-
terventnih službi, pomoći na cesti i informacija o stanju na
cestama".

Međutim, iako tisuće primjeraka brošure skuplja prašinu
po policijskim postajama, a paketi su ponegdje "usklađište-
ni" u prometnim hodnicima i pod stepeništima gdje su izlo-
ženi oštećenjima, planirana sredstva u godišnjem planu na-
bave se ne smanjuju.

Na to su Sindikat upozorili policijski službenici koji s nego-
dovanjem gledaju na rasipanje novca na tiskanje dodatnih
primjeraka brošura o koje se spotiču po hodnicima, dok se
istovremeno svake godine odlaže isplata otpremnina policij-
skim službenicima koji odlaze u mirovinu iz Zakona o policiji
ili ne isplaćuju prekovremeni sati za vrijeme provedeno
(četiri, pet sati dnevno) u prijevozu službenim vozilima
MUP-a policajaca koji su angažirani na zbrinjavanju izbjegli-
ca u Opatovcu.

Glas Slavonije

Na posao u Opatovac džepova punih bombona

Siniša Kuhar, predsjednik Sindikata državnih i lokalnih služ-
benika i namještenika, ističe
kako su mnogi hrvatski polici-
jaci u neposrednom kontaktu
s izbjeglicama već pokazali svoje
ljudsko lice, ne mogavši os-
tati ravnodušni pred rijekom
iznemoglih, napačenih i nes-
retnih ljudi koje je iz njihovih
domova otjerao rat i neimaština.
Sindikalac Kuhar kao jednog od njih ističe i policajca iz
PP Donji Miholjac Darka Kneževića, koji zajedno sa svojim
kolegama iz Donjeg Miholjca
do svog privremenog radnog
mjesta u Opatovcu svaki dan
prevazi 110 kilometara i "pri
tome izgubi četiri sata, koja mu
se ne uračunavaju u stvarno
odrađene sate, jer za vrijeme
putovanja od mjesta stalnog ra-
da do mjesta rada na terenu ne
obavlja poslove radnog mjesa-
ta po toj osnovi ne može os-
tvariti prekovremene sate".
"No Knežević prije odlaska na
posao još skokne u trgovinu
slatkiša kako bi lakše 'komuni-
cirao' s najmanjima među iz-
bjeglicama. Osim što na taj na-
čin lakše premošćuje jezičnu
barijeru, u djece s kojom dolazi
u kontakt suzbijja strah od po-
licijske odore i na najbolji na-
čin pokazuje da iskustvo put-
ovanja do 'obećane zemlje' ne
mora biti praćeno prijetećim
ponašanjem i demonstracijom
sile", navodi Siniša Kuhar.
(D.Pav.) ■

Zaposlenici s beneficiranim stažem po treći puta „biraju“ drugi mirovinski stup

(SDLSN, 1. rujna 2015.) Kad da su zaposlenici u vojski, policiji i druge ovlaštene službene osobe s beneficiranim radnim stažem tijekom 2002. godine, kao i drugi hrvatski građani, mogli i morali (ovisno o godinama života) birati hoće li ostati osigurani za mirovinu samo na temelju generacijske solidarnosti, odnosno i na temelju individualne kapitalizirane štednje u nekom od mirovinskih fondova po izboru, nisu ni sanjali da će ih država još dvaput staviti pred sličan izbor, ali s različitim posljedicama.

Te 2002. godine oni od njih koji su to mogli izabrati su ostanak u prvom mirovinskom stupu ili i neki od mirovinskih fondova drugog mirovinskog stupa, dok su svi drugi pored prvog stupa morali izabrati neki od novoosnovanih mirovinskih fondova u kojem će se njihova individualna štednja za starost ploditi i rasti (to je bio razlog uvođenja obveznih mirovinskih fondova).

Druga i...

Međutim, Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima koji je stupio na snagu 20. veljače 2014. ova se kategorija zaposlenika, koja je već jednom „izabrala“ neki od obveznih mirovinskih fondova, ponovno suočila s „izborom“ hoće li ostati u sustavu individualne kapitalizirane štednje, za što im je dan rok za „razmišljanje“ od 30 dana, nakon kojeg su, ukoliko se nisu izjasnili za ostanak, njihova ukupna kapitalizirana sredstva s osobnog računa člana mirovinskog fonda prenijeta u državni proračun, a njima zagarantirana mirovina kao da su bili osigurani samo u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti.

Treba li reći da su zaposlenici s beneficiranim stažem kao građani bili pred nimalo jednostavnim izborom, onim između sustava u koji ih se guralo kada je inaugurirana mirovinska reforma i povratka isključivo u prvi mirovinski stup. Naime, godinama su dobrovoljno ili prisilno štedjeli u drugom mirovinskem stupu kako bi im mirovina navodno bila veća, a sada ih se stavljalo pred izbor da se ponovno „opredijele“ između prvog i drugog mirovinskog stupa.

...treća sreća

No, one koju su 2014. godine po drugi puta izabrali štednju za starost i u drugom mirovinskom stupu, Uredbom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima država je ovih dana ponovno dovela u poziciju da do 31. listopada 2015. godine „izaberu“ hoće li ostati u sustavu individualne kapitalizirane štednje, s time da, ukoliko se odluče za ostanak i u drugom mirovinskom stupu, neće imati pravo na odlazak u mirovinu pod uvjetima koji se odnose na djelatne vojne osobe, policijske službenike i ovlaštene službene osobe, tj. s 55 godina života, već kao i svi drugi zaposleni građani prema općem propisu, odnosno Zakonu o mirovinskom osiguranju, što znači kako će uvjete za mirovinu ostvariti sa 65 ili 67 godina života.

Dakle, izbor zaposlenika koji rade na poslovima zbog kojih im je omogućen raniji odlazak u mirovinu, odnosno koje ne mogu obavljati u starijoj životnoj dobi je, u stvari, žele li i nadalje zadržati pravo ranijeg odlaska u mirovinu ili će se tog prava odreći kako bi ostali u drugom mirovinskom stupu, odnosno kako bi im mirovina možda bila veća od

Izbor zaposlenika koji rade na poslovima s beneficiranim radnim stažem svodi se na to žele li i nadalje zadržati pravo ranijeg odlaska u mirovinu ili će se tog prava odreći kako bi ostali u drugom mirovinskom stupu

PROPAO NATJEČAJ ■ ANALIZA RADNIH

Zakon o benefi

Dosadašnje projekcije kazuju da balerine mogu 42, a baletani do 45 godine života

one koja bi se isplaćivala isključivo iz prvog stupa.

Obrazloženje Vlade

Vladino je obrazloženje da su takvi osiguranici prekratko u drugom stupu da bi kapitalizirali tu štednju te da su sredstva koja ovi zaposlenici imaju u obveznim mirovinskim fondovima potrebna za tekuće financiranje mirovina, dok su se dosad prenosila u mirovinsko osiguranje generacijske solidarnosti tek nakon ostvarivanja prava na raniju mirovinu.

Za spomenuti je i da je Vlada ovu zakonsku operaciju prebacivanja 1,8 milijardi kuna iz drugog u prvi mirovinski stup, provela u vrijeme kada Sabor ne zasjeda, temeljem Zakona o ovlasti Vlade RH da uredbama određuje pojedina pitanja iz djelokruga Hrvatskoga sabora, čime je o ovome izbjegnuta (ne)potrebna saborska rasprava.

Dodatan pritisak na odluku o tome da zaposlenici s beneficiranim stažem ne ostanu u drugom mirovinskom stupu nalazi se i u činjenici da poslodavac u vojski, policiji i pravosuđu (na poslovima izvršavanja kazne zatvora, mjere pritvora, odgojne mjere upućivanja u odgojni zavod i osiguranja pravosudnih tijela) ili

nema sistematizirana radna mjesta ili barem nema sistematiziran dovoljan broj radnih mjesta na kojima bi takvi zaposlenici mogli raditi nakon što više ne ispunjavaju potrebne specifične psihofizičke uvjete za rad u službi koju su do tada obavljali.

Stoga se postavlja pitanje radi li se u cijeloj priči uopće o slobodi izbora ili na prostu o situaciji u kojoj pravna država svoje građane stavlja pred izbor koji to nije, pod krinkom ne zadiranja u njihova individualna građanska prava.

Nama se čini da je sloboda izbora u takvoj situaciji u najmanju ruku dvojbe-

na, a država na rezultat izbora izravno utječe propisivanjem gubitka većeg na račun ostvarivanja manjeg prava.

Oni pak koji su izloženi ovakvom usmjeravajućem konzumiranju "slobodne volje" i "prava" koja im se nude ovisno o tome što u tom trenutku želi postići zakonodavac, s pravom se pitaju čime su zasluzili da ih se u jednom trenutku sili na izbor mirovinskog fonda u sustavu kapitalizirane štednje kako bi sutra imali veću mirovinu, a u drugom na izlazak iz takvog fonda kako ne bi izgubili pravo na raniji odlazak u mirovinu.

S. Kuhar

MJESTA KOJA TREBAJU OSTATI NA LISTI OPASNHI NIJE NAPRAVLJENA, ALI MINISTARSTVO SE NE NERVIRA

ciranom radnom stažu uskoro na Saboru

NOVI LIST

ZAGREB ► Ministarstvo rada i mirovinskog sustava ponistilo je javni poziv na iskaz interesa za izradu Analitičke studije o racionalizaciji zanimanja i radnih mesta na kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem. Razlog ponuđenja natječaja je jednostavan – nitko u Hrvatskoj nije iskazao interes da bi se bavio takvom studijom koja bi trebala biti važna, posebice u svjetlu planiranih promjena u sustavu beneficiranog radnog staža. U resornom ministarstvu naglašavaju kako će ovih dana raspisati novi javni poziv te promjenom kriterija za sudjelovanje omogućiti da se na natječaj osim pravnih, jave i fizičke osobe. Cilja se na liječnike medicine rada i

stručnjake zaštite na radu koji najbolje mogu procijeniti opasnost određenog radnog mesta.

No, odgadanje izrade studije koja bi trebala pokazati koja radna mjesta i zanimanja trebaju ostati na listi opasnih i za zdravlje štetnih radnih mesta i zanimanja, odnosno procijeniti maksimalnu dobnu granicu za stjecanje prava na mirovinu osobe koja radi na takvim opasnim i štetnim poslovima, neće odgoditi sam postupak donošenja novog zakona o beneficiranom radnom stažu. Kako vele u resornom ministarstvu zakon je neovisan od procjene stručnjaka. Želja je resornog ministarstva da se taj propis na

saborskim klupama nade prije ljetne pauze kako bi bilo dovoljno vremena za »prepravke« do drugog čitanja pa i, moguće, uključivanja elementata iz analize stručnjaka.

Što se tiče zakonskog rješenja za sada je sigurno jedino da će se umjesto postojećeg sustava beneficiranog radnog staža u kojem se za određena zanimanja staž uvećavao za dva do šest mjeseci, uvesti profesionalna mirovina. Nju bi ostvarivali radnici koji ostvaruju beneficirani radni staž, ali ona ne bi značila da radnik izlazi iz svijeta rada. Ukoliko to budu željni moći će nastaviti raditi u nekom drugom zanimanju i tako stecći i dio mirovine prema općim propisima.

Na listi zanimanja za koja se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem sada je 87 zanimanja od kojih neka više niti ne postoje poput ložača parnih lokomotiva. Analitička studija trebala bi smanjiti tu listu zanimanja, a zasigurno će se mijenjati i dobna granica za odlazak u mirovinu radnika koji rade na opasnim poslovima s obzirom na razvoj tehnologije i sustava zaštite na radu. Dosadašnje projekcije kazuju, primjerice, da baletine mogu raditi do 42, a baletani do 45 godine života. Kod policajaca i vatrogasaca se ta dobna granica kreće od 52 do 55 godina života, a kod profesionalnih vojnika granica je na 40 godina života.

G. GALIĆ

SDLDN: Duspari isplaćena nepripadajuća naknada

SLAVONSKI BROD - Iz Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH priopćenjem upozoravaju da je gradonačelniku Slavonskog Broda Mirku Duspari isplaćeno 3510,36 kuna, kao razlika prava prema kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike za 2011. i 2012. godinu, a na što, tvrde, Duspara nema pravo.

Ministarstvo uprave je, navode, 10. lipnja ove godine županijama, gradovima i općinama proslijedilo uputu za postupanje vezano uz prava lokalnih dužnosnika prema kojoj oni nemaju pravo na naknadu za neiskorišteni godišnji odmor, plaćeni i neplaćeni dopust, regres, jubilarnu nagradu, otpremnину te da se prava iz rada lokalnih čelnika ne mogu postovjetiti s pravima službenika, a ni pravima radnika iz radnog odnosa. "Na temelju te upute gradonačelnik Duspara 8. srpnja donio je zaključak o utvrđivanju prijedloga Odluke o izmjeni i dopuni Odluke o određivanju plaće i naknade za rad gradonačelnika i zamjenika

gradonačelnika, ali pozivajući se na to da je dosad profesionalno obavljanje dužnosti lokalnih dužnosnika promatrano kao rad na određeno vrijeme te su stoga dužnosnici ostvarili sva prava iz radnog odnosa (godišnji odmori, dopusti, regresi, jubilarne nagrade i sl.), a tako i obvezе (dužnost prisutnosti na radnom mjestu u uredovno vrijeme i sl.)", navodi se u priopćenju. "Medutim, Sindikat posjeduje mišljenje Ministarstva uprave iz 2011. u kojem se navodi da državni i lokalni dužnosnici 'ne mogu ostvarivati pravo na povećanu plaću za prekovremeni rad'", navodi, između ostalog, Sindikat.

Gradsko vijeće Slavonskog Broda donijelo je na sjednici 16. srpnja 2015. Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o određivanju plaće i naknade za rad gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika, no 15. je srpnja gradonačelniku isplaćeno nepripadajućih 3510,36 kuna, tvrdi se u priopćenju koje potpisuje Siniša Kuhar, glavni tajnik SDLSN-a. (R.I.) ■

ugovor za službenike i namještenike u upravnim tijelima Grada Virovitice.

Prilikom potpisivanja Ugovora gradonačelnik Ivica Kirin zahvalio se posebno djelatnicima i svim djelatnicima na proračunu Grada Virovitice jer su se u proteklih pet godina, od kada traje gospodarska kriza, odrekli više od 5 milijuna kuna, iako su na te nove imali pravo temeljem Kolektivnog ugovora. S druge strane nije propustio prigodu i da upozori na mačehinski odnos Vlade Republike Hrvatske prema gradovima i općinama podsjetivši da će uz već navedenu krizu svojim odlukama Gradu Virovitici, naime nove porezne politike, samo ove godine uzeti oko 2,3 milijuna kuna.

Kako bi sve to donekle amortiziralo, a da se ne ide u prava socijalno ugroženih i onih kojima je to potrebno, zaposlenici Gradske uprave odrekli su se svojih materijalnih prava iz Kolektivnog ugovora te su smanjene plaće u iznosu od 5 posto. Uvedena objedinjena javna nabava gdje su također uštedjena znatna sredstva. Uvedena je i gradska riznica kao i objedinjena javna nabava gdje su se također postigle znatne uštede, a svi zaposlenici kako u Gradskoj upravi tako i u gradskim institucijama (osnovne škole, Dječji vrtić, Gradska knjižnica, Gradski muzej, Kazalište, JVP Virovitica) dijelili istu sudbinu oko isplaćivanja plaće, koja sada svima stiže u isto vrijeme, bez obzira da li su financirani iz gradskog ili državnog proračuna.

Gradonačelnik Ivica Kirin na kraju je pozvao Vladu RH da konačno provede decentralizaciju i kroz pravednu poreznu politiku dođe do povećanja plaće kako u privatnom tako i u javnom sektoru na opće zadovoljstvo svih građana.

Potpisan Kolektivni ugovor za zaposlenike Grada Virovitice - zaposlenici Grada odrekli se više od 5 milijuna kuna

(Virovitica.hr, 15. rujna 2015.) U prostorijama Grada Virovitice, u Palaci Pejačević, gradonačelnik Ivica Kirin, predsjednik Sindikata državnih služ-

benika i namještenika Boris Pleša i povjerenik sindikalne podružnice Gradske uprave Grada Virovitice Marijo Klement potpisali su Kolektivni

Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika proziva

Grad Brod nije smio zaposliti nove ljudi

SLAVONSKI BROD - Od sredine veljače u slavonskobrodskoj Gradskoj upravi 11 je djelatnika sukladno izmjenama Pravilnika o unutarnjem redu upravnih tijela, proglašeno viškom zbog, kako je objašnjeno, "promijenjenih gospodarskih okolnosti i kontinuiranog umanjenja prihoda Grada Slavonskog Broda". Uz odgovarajuće otpremnine otišli su, a Grad se obvezao da do kraja ove godine neće biti novih otpuštanja ni zapošljavanja, navode u pismu pristigloj iz Sindikata držav-

**Pitaju se je li otpuštanje
11 pa zapošljavanje
10 službenika akt
odgovornog upravljanja,
ili djelo lokalnog "šerifa"**

nih i lokalnih službenika i namještenika RH, prozivajući Gradsku upravu zbog promjene plana i zapošljavanja čak deset novih službenika. Premda je riječ o privremenom povećanju opsega poslova, pa tako i privremenom zapošljavanju (primjerice u Upravnom odjelu za graditeljstvo pet pravnika na šest mjeseci uz mogućnost produženja za još šest), pitaju se je li otpuštanje 11 pa zapošljavanje 10 službenika akt odgovornog upravljanja gradom, ili djelo lokalnog "šerifa", jer je među 11 onih koji su otpušteni bilo i dvoje pravnika.

- Novim "privremenim" zapošljavanjem zapravo gotovo u cijelosti se poništava ekonomski učinak ušteda ostvarenih smanjenjem broja stalno zapo-

Zgrada gradske uprave

slenih, odnosno otvara se prostor za dvojbe o tome jesu li motivi za proglašenje viškom 11 zaposlenih doista bili u svrhu racionalizacije poslovanja, ili rješavanja nepočudnih zaposlenika i otvaranja prostora za zapošljavanje novih. Prvo privremeno, a kad prode 2015. i "embargo" na novo zapošljavanje možda i za stalno, pita se Siniša Kuhar, glavni tajnik SDLSN RH.

Iz gradske uprave odgovaraju kako je u dopisu sindikata izneseno niz neistina, naglašavajući da Grad ni na koji način nije narušio niti postupio suprotno navedenom Sporazumu o programu zbrinjavanja službenika. Kako su objasnili, riječ je o radnim mjestima raspisanim na određeno vrijeme, od

kojih su neka bila upražnjena zbog odlaska djelatnika i to nakon izmjene sistematizacije, jedan je zamjena zbog bolovanja duljeg od tri mjeseca. Što se tiče Upravnog odjela za graditeljstvo, zaposleno je pet djelatnika na određeno vrijeme (u dogovoru s resornim ministarstvom) zbog privremenog povećanja opsega posla - rješavanja predmeta legalizacije. Zaključujući kako sindikat tendenciozno stvara netočnu sliku u javnosti o namjernom otpuštanju djelatnika Gradske uprave, kako bi se na njihova mjesta zaposlili novi službenici, iz Gradske uprave dopisom od sindikata traže, sukladno Zakonu o medijima, ispravak svih netočnih navoda.**M.Radošević ■**

PREKRŠAJNA ODGOVORNOST SINDIKAT DRŽAVNIH I LOKALNIH SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENI

Sindikat pokrenuo z inspeksijskog nadzora

Provđenje nadzora pokrenuta je zbog povrede Zakona o službenicima i namještenicima i slučaja komunalnih redara Pere Gazilja i Zdenke Rose koji su dobili rješenja o stavljanju na raspolažanje bez prethodnog ocjenjivanja nakon što je sistematizacijom smanjen broj radnih mesta redara

PIŠE DIJANA TURIĆ

Glavni tajnik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika RH Siniša Kuhar prošlog utorka je Upravnoj inspekciji i Službi za inspekciiju lokalne i područne samouprave koje djeluju pri Ministarstvu uprave RH te pučkom pravobranitelju, inspektoratu rada i Upravi za rad i zaštitu na radu Ministarstva rada i mirovinskog sustava poslao zahtjev za provđenje nadzora nad propisima Grada. Riječ je o provđbi inspeksijskog nadzora nad primjenom zakona kojima se uređuju službenički odnosi vezani za novi Pravilnik o unutarnjem redu gradske uprave, odnosno sistematizaciji radnih mesta kojom je smanjen broj radnih mesta. Provđenje inspeksijskog nadzora pokrenuta je zbog slučaja dvojice komunalnih redara **Pere Gazilja** i **Zdenke Rose** koji su dobili rješenja o stavljanju na raspolažanje. Kako nam je kazao glavni tajnik Sindikata **Siniša Kuhar**, inspeksijski nadzor pokrenut je nakon saznanja o povredi Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj samoupravi zbog

POVREDA PRAVA NA RAD

Gazilj USKOK-u podnio kaznenu prijavu protiv Bilića i Srzića

Nakon što mu je uručeno rješenje o otkazu, Pero Gazilj je 16. ožujka USKOK-u, ŽDO-u Split i PP Makarska podnio kaznenu prijavu protiv gradonačelnika Tončija Bilića i pročelnika Upravnog odjela za komunalne djelatnosti Siniše Srzića. Naime, kako stoji u prijavi Bilić i Srzić se sumnjiči da su zajednički i dogovorno kao odgovorne osobe u pravnoj osobi, Gazilju otakzali ugovor o radu nakon što je u dobroj vjeri zbog sumnje u korupciju, podnio kaznenu prijavu protiv dogradonačelnice Lori Veličković i voditelja šefa redara Tonija Skake. Prijava je podnesena 17. listopada prošle godine, a 15. veljače ove godine Gazilj je dobio rješenje o stavljanju na raspolažanje, a potom i rješenje o prestanku službe. Kako stoji u prijavi, opisanim djelima Bilića i Srzića se sumnjiči da su počinili kazneno djelo protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja povredom prava na rad. U obrazloženju prijave stoji da se Gazilj nakon sumnje na koruptivno ponašanje djelatnika Grada kao redar obratio gradonačelniku Biliću.

– Umjesto podrške, Gazilj je bio izbačen iz ureda gradonačelnika te je prisiljen uz još dvojicu redara Zdenku Rosu i Sinišu Mračeviću, koruptivne radnje prijaviti nadležnim službama u vidu podnošenja kaznene prijave. Nakon podnošenja prijave, oštećeni su izloženi konstantnom zlostavljanju na radnom mjestu, medijskom sramotu i kletvanju od strane čelnika tijela Makarske zbog čega je Gazilj potražio i profesionalnu i psihološku pomoć. Niti jednom rečenicom, usprkos opsežnoj dokaznoj dokumentaciji, gradonačelnik Bilić nije zaštitio prijavitelje kaznene prijave te pustio nadležnim službama da profesionalno odrade svoj posao već je u medijskim istupima i prijetnjama, zaštitio upravo osobe protiv kojih je kaznena prijava podnesena, stoji među ostalim u Gaziljevoj prijavi u kojoj se napominje da su

PERO GAZILJ
Tučepска 7
21300 Makarska

UREDZA SUZBIJANJE KORUPCIJE
I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA
Gajeva 30a, 10 000 Zagreb
ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO
Split
PP MAKARSKA

Veza: KR-Us-4168/14

Temeljem čl. 48. Zakona o kaznenom postupku podnosi sljedeću

KAZNENU PRIJAVU

Protiv:

1. Tonči Bilić, gradonačelnik grada Makarske
2. Siniša Srzić, pročelnik upravnog odjela za komunalnu djelatnost grada Makarske

Osumnjičeni pod 1. i 2., zajednički i dogovorno, kao odgovorne osobe u pravnoj kaznenoj prijavi protiv dogradonačelnice grada Makarske, Lori Veličković te voditelju komunalnih redara Tonija Skake, zbog sumnji u počinjenje više koruptivnih kaznenih djela protiv službenu dužnosti, donese dana 15. veljače 2015. godine Rješenje o stavljanju na raspolažanje oštećenog Pere Gazilja, te 2. ožujka 2015. godine Rješenje o prestanku službe oštećenog Pere Gazilja,

dakle, otakzali ugovor o radu radniku zato što se u dobroj vjeri zbog sumnje u korupciju, obratio i podnio prijavu nadležnim tijelima državne vlasti

DOKAZI:

- kaznena prijava od 17. listopada 2014. Godine
- Rješenje o stavljanju na raspolažanje od 15. Veljače 2015.
- Rješenje o prestanku službe od 2. Ožujka 2015. godine

re-
dari u posjedu audio snimke iz ureda
gradonačelnika, a iz koje je vidljivo da gradonačelnik di-
rektno prijeti otakzom prijaviteljima.

A RH UTVRDIO KRŠENJE ZAKONA O RADU I O SLUŽBENICIMA I NAMJEŠTENICIMA

zahtjev za provedbu zakona o radu u Gradu

koje je postupak stavljanja na raspolaganje dvojice redara proveden suprotno odredbi Zakona. Inače, Kuhar je s predsjednikom Sindikata **Borisom Plešom** prije 15-ak dana u zgradama Grada održao sastanak s gradonačelnikom **Tonćijem Bilićem** kako bi se upoznao sa stvarnim stanjem i razlozima zbog kojih su Gazilj i Roso nakon sistematizacije radnih mjeseta, stavljeni na raspolaganje nakon čega su dobili otkaz. - Prema izjavama članova našeg Sindikata kao i samog gradonačelnika, službenici i namještenici gradske uprave Grada Makarske se suprotno odredbi Zakona, ne ocjenjuju te je stoga nejasno temeljem kojeg kriterija je poslodavac u trenutku smanjenja potrebnog broja izvršitelja na poslovima komunalnih redara, odlučio staviti na raspolaganje dvojicu službenika. Naime, članak 105. stavak 2 Zakona, propisuje da prednost kod rasporeda na radno mjesto ima službenik s boljim ocjenama dosadašnjeg rada i učinkovitosti, odnosno ne predviđa da se ovaj kriterij zamjeni

nekom drugom metodom odabira. U vezi toga smo skrenuli pozornost da su dvojica redara za koje je rješenjem u zakonski dvojbenom postupku utvrđeno kako za njih ne postoji mogućnost rasporeda na drugo odgovarajuće

Tonći Bilić: Kada su me predstavnici Sindikata pitali za osobno mišljenje kojem bi djetalniku od onih koji su proglašeni tehničkim viškom ponudio posao u Općini Podgora, kazao sam da bi to bio Zdenko Roso

Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika RH

Tel: 01/46 28 200, 46 28 201, 46 28 202, 46 28 203, 46 55 111/171; fax: 01/46 28 218, 46 55 092
E-mail: sindikat@hrt.hr; www.sdtan.hr

Naš znak: 110/15

Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV, br. 2

U Zagrebu, 31. ožujka 2015.

Sindikat državnih službenika i lokalnih namještenika RH od Ministarstva uprave 31. ožujka je zatražio provedbu inspekcijskog nadzora nad primjenom zakona Grada, posebno sistematizacije kojom je smanjen broj redara bez da je prethodno izvršeno ocjenjivanje djetalnika što je, kako stoji u dopisu, suprotno Zakonu

MINISTARSTVO UPRAVE
Upravna inspekcija
Služba za inspekciju lokalne i područne (regionalne) samouprave

PREDMET: Grad Makarska – provedba nadzora nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuju službenički odnosi – traži se

Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika RH je, temeljem obavijesti svojih članova u Gradskoj upravi Grada Makarske, a u svezi s novim broj radnih mjeseta, kao i temeljem razgovora s gradonačelnikom Grada Makarske, godinom Tonćijem Bilićem, došao do saznanja o povredi Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (dalje: Zakon), redara proveden na način suprotan članku 105. stavku 2. Zakona.

Naime, prema izjavama naših članova, kao i samog gradonačelnika, članika 94. Zakona ne ocjenjuju te je stoga nejasno temeljem kojeg kriterija je komunalnih redara, odlučio staviti na raspolaganje dvojicu službenika, budući da radno mjesto ima službenik koji ima bolje ocjene dosadašnjeg rada i učinkovitosti, „odabira“.

S time u svezi skrećemo pozornost da su dvojica službenika – „utvrđeno“ kako za njih ne postoji mogućnost rasporeda na drugo odgovarajuće mjesto, istovremeno i potpisnici kaznene prijave protiv voditelja komunalnih redara i zamjenice gradonačelnika zbog krivotvoreњa potpisa na prekršajnim nalozima, storniranja prekršajnih naloga i antidatiranja zapisnika o smanjenju plaćanja poreza.

Kao poseban apsurd ističemo okolnost da, iako se službenici i namještenici Gradske uprave Grada Makarske ne ocjenjuju, Pravilnik o unutarnjem redu Gradske uprave Grada Makarske, u glavi „XI. NAGRADIVANJE NAMJEŠTENIKA I NAMJEŠTENIKA“, članku 42., kao jedan od kriterija utvrđivanja rezultata rada navedena je i „ocjena o radu službenika i

mjesto, istovremeno i potpisnici kaznene prijave protiv voditelja redara i dogradonačelnice zbog krivotvoreњa potpisa na prekršajnim nalozima, storniranju istih i antidatiranju zapisnika o smanjenju plaćanja poreza, kazao nam je Kuhar dodavši da Sindikat kao poseban apsurd ističe okolnost da, iako se službenici i namještenici Grada ne ocjenjuju, Pravilnik o unutarnjem redu gradi-

ske uprave, a koji se odnosi na nagradivanje službenika i namještenika, kao jedan od kriterija utvrđivanja natprosječnih rezultata rada, nalaže ocjenu o radu službenika i namještenika.

Teži prekršaj je nesavjetovanje sa Sindikatom

Međutim, kako kaže Kuhar, Grad u postupku stavljanja na raspolaganje službenika, nije prekršio samo

PROČEŠLJALI MAKARSKU BAUKOVA LEKCIJA GRADSKOJ UPRAVI

Poništeni otkazi redarima koji su prijavili svoje šefove

PIŠE VLADIMIR URUKALO

•• Upravna inspekcija Ministarstva uprave, nakon provedenog nadzora u Gradu Makarskoj, poništala je rješenje o otkazima koje su u ožujku dobila dvojica komunalnih redara – Pero Gazilj i Zdenko Roso. Redari su, podsjetimo, otkaze dobili četiri i pol mjeseca nakon što su USKOK-u podnijeli kaznenu prijavu protiv svoga tadašnjeg voditelja Tonija Skake i Lori Veličković, SDP-ove zamjenice makarskoga gradonačelnika Tončija Bilića i kandidata za Sabor na predstojećim izborima, optužujući ih za više kaznenih djela krivotvorenja, zloporabe položaja i ovlasti, prijevare, nezakonitog pogodovanja, trgovanja utjecajem, pa čak i zlostavljanja na radu. Ta istraga, koliko se zna, još nije završena iako su policijski izvidi navodno obavljeni.

Tehnološki višak

Gazilj i Roso proglašeni su tehnološkim viškom, i to na osnovi sistematizacije, odnosno pravilnika o unutarnjem redu Gradske uprave Makarske od 19. prosinca 2014., kojim se broj komunalnih redara sa šest smanjuje na dva, te se za mjesto komunalnog redara uvodi, umjesto potrebne dosadašnje srednje, viša stručna spremna.

No, zato je inspekcija ministarstva Arsena Bauka utvrdila da je "zbog procesne pogreške u rješenjima o stavljanju na raspolaganje, odnosno pogrešnog utvrđivanja početka roka raspolaganja, a time i pogrešnog utvrđivanja dana prestanka službe (istekom roka raspolaganja) bilo potrebno narediti poništavanje rješenja o stavljanju na raspolaganje i prestanku službe".

Pero Gazilj: Ovo je dokaz da su me nezakonito otpustili

Inspekcija je također utvrdila nezakonitosti i nepravilnosti u radu gradske uprave te je naredila Gradu Makarskoj da, kao prvo, uskladi Pravilnik o unutarnjem redu Gradske uprave s odredbama Zakona o službenicima i namještencima u lokalnoj i područnoj samoupravi i odredbama Uredbe o klasifikaciji radnih mesta u lokalnoj i područnoj samoupravi.

Nadopunit će prijavu

Potom je utvrđeno da je samo 2006. godine bilo provedeno ocjenjivanje službenika te je gradskoj vlasti nałożeno i da se poduzmu radnje kako bi se donio opći akt kojim se propisuju kriteriji za ocjenjivanje službenika i namještencika i način provo-

denja ocjenjivanja. Također, inspekcija je naredila da se ubuduće, za svaku godinu, provodi ocjenjivanje pročelnika upravnih tijela Grada te da se poduzmu radnje kojima će se osigurati da pročelnici zaista i provode ocjenjivanje svojih podredenih.

– Kad ja to dobijem službeno, ploslijedit će rješenje inspekcije Državnom odvjetništvu kao nadopunu kaznene prijave koju sam zbog nezakonitog otkaza podnio protiv v.d. pročelnika Siniše Srzića i gradonačelnika Bilića. To je dokaz da je sve bilo nezakonito. I dalje smatram da smo kolega i ja dobili otkaze zato jer smo upozorili na korupciju – kazao nam je jučer Gazilj, koji se nuda skrom povratku na posao.

Krešimir Sever na V. redovnom Saboru izabran za predsjednika Nezavisnih hrvatskih sindikata

(NHS, 23. listopada 2015.)

Na današnjem V. redovnom Saboru Nezavisnih hrvatskih sindikata **Krešimir Sever** izabran je za predsjednika Nezavisnih hrvatskih sindikata u sljedećem četverogodišnjem mandatu. Također su izabrani članovi Nadzornog odbora, Statutarne komisije i Suda časti.

Za članove Nadzornog odbora NHS-a izabrani **Radivoj Čemeljić** (Sindikat naftnog gospodarstva), **Boris Dragutin** (Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske), **Ivana Gavez** (Hrvatski elektrogospodarski sindikat), **Ljubica Hosni** (Sindikat tekstila, obuće, kože i gume Hrvatske) i **Marijo Kožić** (Hrvatski sindikat telekomunikacija).

Za članove Statutarne komisije NHS-a izabrani su **Mario Akmačić** (Nezavisni sindikat djelatnika MUP-a), **Iva Bolanča** (Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske), **Branko Kraljić** (Sindikat naftnog gospodarstva), **Željka Obradović** (Sindikat bankar-

skih i finansijskih djelatnika Hrvatske) i **Vinko Sesar** (Hrvatski elektrogospodarski sindikat).

Za članove Suda časti NHS-a izabrani su **Petar Bedeniković** (Nezavisni sindikat „Solidarnost“), **Drago Domazet** (Sindikat naftnog gospodarstva), **Zoran Perović** (Sindikat držav-

nih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske), **Ratko Stojanović** (Nezavisni sindikat „Socijalna pravda“) i **Zdravko Zubčić** (Hrvatski elektrogospodarski sindikat)

Delegati su jednoglasno usvojili Programske smjernice za naredno razdoblje.

NOVI LIST

BRZOPOTEZNO ■ VLADA ODRADILA SJEDNICU ZA SAMO SEDAM MINUTA I 18 SEKUNDI

Službenicima olakšano napredovanje

ZAGREB ■ Samo sedam minuta i 18 sekundi trebalo je Vladi da jučer odradi prvu sjednicu nakon raspушtanja Sabora i da prode kroz 24 točke. Iako će Vlada formalno postati tehnička tek kad predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović rasprije izbore u Banskim dvorima se već sada tako ponašaju. Kako smo već najavili, donesena je uredba o nagradivanju stečajnih upravitelja, kako bi se mogao provoditi novi Stečajni zakon koji je u primjeni od 1. rujna, a po toj uredbi stečajnim upraviteljima sud može odrediti

najviše 795 tisuća kuna nagnade u bruto iznosu.

Izmijenjena je i uredba o načinima i uvjetima napredovanja državnih službenika, pa se ubuduće službeniku koji tijekom državne službe stekne viši stupanj obrazovanja omogućuje napredovanje na bilo koje nerukovođeće radno mjesto u skladu sa stečenim stupnjem obrazovanja, a ne samo na najniže radno mjesto u odgovarajućem stupnju obrazovanja. To bi trebalo, objasnili su u Vladi, motivirati državne službenike za daljnje stručno usavršavanje i stjecanje višeg

obaviti stručno osposobljavanje niti ponovo polagati državni ispit.

Ipak, službenik koji stekne viši stupanj obrazovanja ne može biti raspoređen na rukovodeće radno mjesto sve dok ne ispuni uvjet radnog iskustva na odgovarajućim poslovima za to radno mjesto. Vlada je jučer dala i odborenje sedam tvrtki da pripredu igre na sreću u casinima i na automatima te igre kladjenja, koje počinju s radom sljedeće godine i proračunu bi trebali donijeti prihod od 53,4 milijuna kuna.

J. MARIĆ

stupnja obrazovanja nakon kojeg se mogu rasporediti na više radno mjesto. Državni službenici koji na poslovima nižeg stupnja obrazovanja u državnim tijelima imaju dvostruko više radnog iskustva od propisanog ne trebaju

APIS IT dužan isplatiti razliku jubilarne nagrade svojim zaposlenicima

Pravilnik o radu APIS IT-a je visinu jubilarne nagrade vezao uz osnovicu koja vrijedi za državne službenike i namještenike, prihvatajući time i mogućnost povećanja takve osnovice na način koji se dogodio, tj. retroaktivno

(SDLSN, 5. listopada 2015.) Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama (APIS IT) dužna je isplatiti razliku jubilarne nagrade svojim zaposlenicima koji su pravo na nagradu stekli od 1. siječnja 2014. do 11. lipnja 2015. godine.

Naime, APIS IT je svojim Pravilnikom o radu propisao kako se osnovica za isplatu jubilarnih nagrada utvrđuje u skladu s osnovicom koju je „Vlada Republike Hrvatske propisala za državne i lokalne službenike“ te je, sukladno važećoj i s Vladom ugovorenog osnovici za jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike, u tom razdoblju isplaćivao jubilarne nagrade po osnovici od 500 kuna.

Međutim, kako je Vlada RH sa sindikatima državnih službi u lipnju 2015. godine potpisala Sporazum o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike, kojim se obvezala službenicima i namještenicima kojima je jubilarna nagrada isplaćena u 2014. i 2015. godini po umanjenoj osnovici od 500 kuna isplatiti razliku do osnovice od 1800 kuna, APIS IT postao je dužan učiniti isto i kada su u pitanju njegovi zaposlenici, jer se Pravilnikom o radu obvezao isplaćivati jubilarnu nagradu svojim zaposlenicima „u skladu s osnovicom koju je Vlada Republike Hrvatske propisala za državne i lokalne službenike“.

Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika RH u tom je smislu APIS IT već upozorio na obvezu isplate jubilarnih nagrada u skladu s osnovicom koju je propisala Vlada RH, ali APIS IT ne pristaje na isplatu prije trenutka donošenja uvećane osnovice, iako ona vrijedi za 2014. i 2015. godinu, a ne od trenutka

kada je utvrđena u lipnju 2015. godine.

Sindikat stoga ne preostaje ništa drugo nego da svojim članovima u APIS IT-u osigura isplatu punog iznosa nagrade sudskim putem, u kojem će tražiti dosljednu primjenu odredbe Pravilnika o radu APIS IT-a, koja je visinu jubilarne nagrade vezala uz osnovicu koja vrijedi za državne službenike i namještenike, prihvatajući time i mogućnost povećanja takve osnovice na način koji se dogodio, tj. retroaktivno. S. Kuhar

Glas Slavonije

Sindikat državnih i lokalnih službenika Zatvorskom sustavu manjka 1310 zaposlenih

Iako se izvješće samo u manjem dijelu bavi zaposlenicima ustrojstvenih jedinica Uprave za zatvorski sustav, Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika RH posebno izdvaja činjenicu da je u sustavu zaposleno 2694 službenika i namještenika, što je za 1310 manje od sistematiziranog broja od 4004 izvršitelja na 1259 različitih radnih mjesta, odnosno predstavlja popunjenošću radnih mesta od 67,28 posto. U izvješću se navodi

kako je usporedno s padom broja zatvorenika smanjena i potreba za prekovremenim radom kojim je u 2014. godini ostvareno 95.240 sati. Sindikat upozorava da, iako se podjelom broja sati prekovremenog rada s brojem zaposlenika dobiva nešto više od 35 sati prekovremenog rada godišnje po zaposlenom, opterećenje u pogledu prekovremenog rada nije jednako raspoređeno i uglavnom se odnosi na 1617 zaposlenih u odjelu osiguranja. „Kad se u obzir uzme činjenica da zaposlenici u godini s posla izbjavaju otprilike mjesec dana po osnovi godišnjeg odmora te da je 624 muškaraca i 385 žena provedlo na bolovanju dodatnih mjesec dana, broj stvarno odradenih prekovremenih sati po glavi zaposlenika koji su obuhvaćeni prekovremenim radom dodatno raste. Stoga ne treba biti stručnjak medicine rada pa zaključiti kako su pripadnici jedne izrazito stresne i za zdravlje rizične profesije, zbog koje uživaju i beneficirani radni staž, izloženi prekomernim radnim naporima koji za njihovo zdravlje i zatvorski sustav imaju i mogu imati neželjene posljedice. One se očituju u povećanju zdravstvenih rizika, povećanoj stopi bolovanja, povećanim izdacima za plaće zbog prekovremenog rada i utjecaju na razinu sigurnosti u zatvorskom okruženju u kojem i najmanji pad koncentracije pravosudnog policijaca zbog premora može rezultirati nesagledivim sigurnosnim posljedicama“, ističe u ime sindikata Siniša Kuhara. Sindikat stoga zaključuje kako bi se uštede u zatvorskome sustavu, ali i podizanje razine sigurnosti mogli ostvariti optimiziranjem broja zaposlenika u odnosu na broj korisnika zatvorskog sustava, što paušalna restriktivna politika Vlade u području zapošljavanja u javnoj upravi trenutačno onemogućava. (E.S.) ■

ZARKO BASIC/PIXSELL

NEPRAVOMOĆNA PRESUDA PROTIV DRŽAVNE AGENCIJE

Šefovi HAKOM-a kažnjeni jer su minirali osnivanje sindikata

Presuda: Koristeći infrastrukturu Agencije, pozvali su sve radnike na potpisivanje pisma protiv izabranog šefa sindikalne podružnice

PIše SUZANA BARILAR

Z bog "zabranjenog nadzora nad ute-mjeljenjem i djelo-vanjem sindika-ta" Prekršajni sud u Zagrebu osudio je Hrvatsku agenciju za poštlu i elektroničku komu-nikaciju te ravnatelja Mariju Weber i predsjednika Uprav-nog vijeća Agencije Dražena Lučića. Krivi su jer su, kako se navodi u nepravomoćnoj presudi od 7. srpnja, prekršili članak 293. tada važećeg Za-kona o radu te su im izrećene novčane kazne - za HAKOM

33.000 kuna, a za Webera i Lučića po 4200 kuna. Kazne moraju uplatiti na račun državnog proračuna u roku od 15 dana.

Otkazi i uzneniranje

HAKOM i njegovi čelnici za-vršili su na Prekršajnom sudu zbog postupaka koje su pokre-nuli da bi osporili osnivanje sindikalne podružnice i izbor Pere Tabaka za glavnog sindikalnog povjerenika Agencije. "Nakon što su s. ožujka 2014. primili obavijest o osni-vanju sindikalne podružnice i o izboru sindikalnog povje-renika Pere Tabaka, na sa-

stanku rukovodstva Agencije odlučili su organizirati potpisivanje priopćenja radnika HAKOM-a protiv izabranog sindikalnog povjerenika koji bi prosljedili Sindikatu državnih službenika. To su učinili tako da su tekst "peti-cije" proslijedili na potpisiva-njem odjelima HAKOM-a. Koristeći infrastrukturu Agencije, pozivali su sve rad-nike na potpisivanje. Potpsi-si su se prikupljali u uredima rukovoditelja, a pozivanjem na potpisivanje jasnosu, kao poslodavac, dali do znanja što misle o osnivanju i dje-

lovanju sindikata, što je re-zultiralo time da se radnici boje učlaniti u sindikat. Ne-potpisnike peticije sumnji-či se za članstvo u sindikatu, što za njih ima loše posljede-će poput otkaza, uz nemira-vanja, pada plaće", stoji u pre-sudi Prekršajnog suda.

Bez komentara

Samo dan prije objave presu-dne Vlada je Mireli Holly odgo-vorila na pitanje o sindikatu u HAKOM-u. U odgovoru ko-jji potpisuje premijer Milanović navedeno je da "HAKOM u cijelosti podržava ulogu sindikata kao legitimni način udruživa-

nja radnika". Objasnjavaju i da je vodstvo HAKOM-a za-trazio otkaz za Peru Tabaka, ali nije dobito suglasnost sindikata jer mu je, prije nego što je postao sindikalni povjere-nik, uručeno 10 upozore-nja zbog povredne obveza iz radnog odnosa. Iz HAKOM-a su kratko poručili da ne komenti-ruju nepravomoćne presude. •

Dražen Lučić,
predsjednik
upravnog vijeća
HAKOM-a

SLOBODNA DALMACIJA

ŽELE NAS UŠUTKATI GLAVNI TAJNIK SINIŠA KUHAR UPOZORAVA KAKO JE AGENCIJA POKRENULA POSTUPAK PROTIV PERE TABAKA ZBOG IZJAVA HRT-u

HAKOM sindikalnom povjereniku prijeti otkazom

Ravnatelj Hrvatske regula-torne agencije za mrežne dje-latnosti (HAKOM) Mario We-ber uputio je sindikalnom po-vjereniku Sindikata državnih i lokalnih službenika i namje-štenika Peri Tabaku upozore-nje s najavom mogućnosti ot-kaza ugovora o radu zbog dje-lovanja "suprotno interesima i ciljevima poslodavca", odno-sno namjere nanošenja štete poslovnom ugledu HAKOM-a, upozirio je Siniša Kuhar, glavni tajnik SDLSN-a.

Peri Tabaku HAKOM i nje-gov ravnatelj Weber stavljaju na teret što je u prilogu na

Pero Tabak

HRT-u u kojemu je sudjelovaо kao sugovornik novinarke Ru-že Ištuk objavljeno "da se u HA-KOM-u degradiraju postojeći, a zapošljavaju nestručni i podobni, a Sindikat je onemogućen rad" te zbog toga što je izjavio

kako je "20-ak ljudi dalo otkaz, 20-ak ljudi je na muku tužilo svoju firmu jer, vjerujte, nije lako tužiti svoju firmu".

Time ravnatelj HAKOM-a Weber sindikalnom povjereniku Tabaku, ističe Kuhar, stav-ja na teret stavove i zaključke HRT-ove novinarke, do kojih nije došla samo i isključivo te-meljem njegovih navoda, i pri-jeti mu otkazom kao radniku HAKOM-a zbog izjava koje je dao kao sindikalni povjerenik.

- Time je samo stavio točku na "i" na kvalifikacije o one-mogućavanju rada Sindikata - upozorava Kuhar.

DRŽAVNA SLUŽBA Osuđeni za kaznena djela ne smiju biti zaposleni u državnoj ili lokalnoj upravi, ali mogu raditi na ugovor o djelu

Apsurd: Pljačkaš dobiva ugovor o cijelu, a nemarni roditelji – otkaz

Piše Romana Kovačević Barbić
romana.kovacevic@večernji.net

je da posao u državnoj službi ne mogu dobiti osobe osuđene za kaznena djela. Stovise, osude li koljeg državnog službenika ili

Probni rok

Razvidno je da u državnoj upravi, županiji, gradu ili općinama mogu raditi osobe osuđene za kazneno djelo koje je zapreka za rad u službi. Ali ne kao službenik ili namještениk, nego u zanimenju kaznui zatvora, što može poslužiti kao probni rok za poslovni angažman u obliku ugovora o djelu – poslovno je ironičan Siniša Kuhar iz službeničkog sindikata.

Nakon upravne inspekcije koja je tražila očitovanje Grada Umaga, u Ministarstvu uprave objašnjavaju nam da angažiranje osoba prema ugovoru o djelu nije uredeno propisima o službenicima i namještenicima ni Zakonom o radu, pa za takav angažman nema ni zapreke jer se ne radi o zastupljivanju službe, tj. radnog odnosa. Mogućnost takvog angažmana regulirana je Zakonom o obveznim odnosima.

71 službenik dobio je otkaz nakon češljanja kaznenih evidencija 52.000 službenika

Ministarstvo uprave Arsena Bautku pokrenulo je inspekcijski nadzor prema predstavki Sindikata državnih službenika

PATRIK MACEK/PIXSELL

Ministarstvo uprave Arsena Bautku pokrenulo je inspekcijski nadzor prema predstavki Sindikata državnih službenika

SLOVO ZAKONA Za takav angažman nema zapreke jer angažiranje prema ugovoru o djelu nije uređeno propisima o službenicima i namještenicima ni ZOR-om

TKO JE PREŠAO GRANICU MINISTAR UPRAVE NALOŽIO OPSEŽNU PROVJERU MOGUĆEG SUKOBA INTERESA DRŽAVNIH ZAPOSLENIKA

Zbog Mamićeva poreznika, Bauk 'pretresa' službenike

PIŠE HRVOJE PRNJAK

Pitate li vladajuće, sve njere i zakon koje ovih tjedana donose nemaju blage veze s izborima, reklo bi se da je riječ tek o koincidenciji. Štoviše, ako ih pitate za datum izbora, oni ga tobože i ne znaju, a od pojedinih visokopozicioniranih SDP-ovaca može se čuti i kako zapravo "izbore raspisuje predsjednica", što će reći da oni nemaju veze s tim, odnosno s raspuštanjem Hrvatskog sabora. Iako u njemu imaju većinu.

Radilo se o dobro razrade-nom planu za posljednju godinu mandata ili jednostavno o ranoj fazi predizborne kampanje, nakon nedavne provjere kaznenih dosjea državnih službenika i namještenika, iz Ministarstva uprave ovih dana stigla je i najava temeljitih provjera eventualnih sukoba interesa državnih službenika.

Ima dosta zloporaba

Zakon o državnim službenicima u Članku 32. jasno kaže kako "državnom službeniku nije dozvoljeno otvaranje obrta ili osnivanje trgovackog društva ili druge pravne osobe u području djelatnosti na kojem je zaposlen kao državni službenik, odnosno u području djelatnosti koje je povezano s poslovima iz djelokruga tijela u kojem je zaposlen". A budući da se pročulo kako takvih primjera ipak ima, jer se godinama nije sustavno provjeravalo imali li kršenja zakona, ministar uprave Arsen Bauk je naložio opsežnu provjeru možebitnih sukoba interesa.

Inače, rečeni Zakon državnim službenicima dopušta obavljanje poslova ili pružanje

Provjere će se raditi detaljnim pregledom dostupnih poslovnih registara - Poreznik, primjerice, može gostovati na nekom stručnom seminaru, objaviti stručni članak, ali ne bi se smio privatno baviti uslugama poreznog savjetovanja

Ministar Arsen Bauk pred Saborom

DAMJAN TADIĆ/CROPIX

usluga nekoj pravnoj ili fizičkoj osobi, ali samo uz odobrenje čelnika državnog tijela, i to "izvan radnog vremena" te ako "nadatim djelatnostima, odnosno nad radom te fizičke ili pravne osobe državno tijelu u kojem je

u službi ne obavlja nadzor" i ne-ma sukoba interesa. Za objavljanje stručnih članaka i drugih autorskih publikacija odobrenje nije potrebno.

Dakle, poreznik može gostovati na nekom stručnom semi-

31 lokalni službenik i namještenik s dosjeom

• Nakon što je "prvi val" provjera kaznene evidencije 52 tisuće državnih službenika pokazao da je više od 80 njih bilo na državnoj platci unatoč pravomoćnim sudske presudama, krenula je i provjera na nižim razinama, kad je riječ o službenicima i namještenicima lokalne samouprave. Ta je provjera pokazala da pravomoćne presude ima 20 službenika i 11 namještenika u gradovima i županijama. Ovisno o težini kaznenih djela, većina njih će dobiti otkaz jer se kod državnih službenika raskid ugovora u ovakvim slučajevima podrazumijeva, dok se za namještenike primjenjuje Zakon o radu, što znači da se od slučaja do slučaja procjenjuje treba li raskinuti ugovor o radu.

naru, objaviti stručni članak, ali ne bi se smio privatno baviti uslugama poreznog savjetovanja; baš kao što se informaticar-namještenik na državnoj platci ne bi smio prijavljivati sa samostalnom tvrtkom na javni natječaj, ili raditi još i za nekoga tko je istodobno u poslovnom aranžmanu s državom...

Provjere će se raditi detaljnim pregledom dostupnih poslovnih registara.

Koruptivne radnje

Iako nemamo službenu potvrdu, ova je akcija dijelom "inspirirana" i slučajem famoznog poreznog savjetnika braće Mamić iz Sesveta, sada u istražnom zatvoru. Milan Pernar je lani položio za ovlaštenog poreznog savjetnika registriranog pri Hrvatskoj komorji poreznih savjetnika, a po svemu sudeći u međuvremenu je bio u sukobu interesa radeći u državnoj službi kao porezni inspektor i istodobno blisko suradujući s Mamićima, odnosno pomažući im u navodnim poreznim utajama za koje ih tereti USKOK. Podsjetimo, istraga je pokrenuta zbog sumnje da je utajom poreza GNK Dinamo oštećen za oko 118 milijuna, a državni proračun za gotovo 12 milijuna kuna.

Zakon o državnim službenicima inače vrlo temeljito razrađuje preveniranje sukoba interesa i koruptivnih radnji (pa se tako predviđa i obveza državnih službenika da pismeno obavijeste nadređenog službenika o fizičkim i pravnim osobama za koje je bilo što radio dvije godine prije ulaska u državnu službu, a "prema kojima tijelo u kojem sada radi obavlja upravne poslove"). No, očito je dosad bila sporna kontrola provedenoga u praksi.

→ 200 lokalnih službenika dobit će otkaz

Nije položila državni ispit jer je uzdrmana zbog – menopauze

Večernji list

OBRAZLOŽENJA

Lokalne vlasti za prekršenu obvezu opravdavale se i računom u blokadi

Tea Romic
tea.romic@vecernji.net

Naša je službenica u menopauzi i kako je uzdrmana pa nije stigla položiti ispit. Otpriklje tim rješima pokušao je načelnik jedne općine obrazložiti zašto njegova službenica i dalje nema položen državni stručni ispit unatoč obvezi da ga riješi u roku od godine dana od primanja u službu. Ovakvo, ali druga zanimljiva obrazloženja dobila je Upravna inspekcija Ministarstva uprave nakon što je od općina, gradova i županija zatražila podatak imaju li službenici ispunjen taj uvjet, odnosno nakon što je zatražila da ih otpuste.

Kaznena provjera

Samo 16 ih je to odradilo i podijelilo rješenja o otkazima za 30 službenika. Neki su planirali zaobići proceduru pa su brzo službenike prijavili na polaganje ispita, no kako je većini davno istekao rok u kojem su to bili dužni odraditi, nekima čak i prije 20 godina, taj pokušaj neće upaliti. Ostali su svojim obrazloženjima pokušali

“

Koristimo sve dostupne alate i registre kako bismo obavili efikasan nadzor onoga što je u našem djelokrugu

ARSEN BAUK
ministar uprave

spasiti radna mesta službenika bez ispita, međutim malo ih je utemeljeno.

Iako svi priznaju da su pogriješili, opravdanja traže u različitim razlozima. Tako je jedna osoba 1994. godine zaposlena u općini na natječaju za tajnika. Iako su uvjeti natječaja bili visoka stručna sprema i položeni ispit, ta osoba nije zadovoljila nijedan i tako do danas, dok nije došla opomena Ministarstva kada se hitno prijavila za polaganje. Dosta ih se pravdalo zdravstvenim razlozima, slabim vidom, teškim bolestima, zbog kojih mnogi nisu uzimali ni bolovanja, ali eto, nisu stigli položiti ispit. Jedan grad poslao je objašnjenje da nije imao novca da pošalje službenike na ispit jer mu je račun bio u blokadi, dok se drugi pravduju da službenike nije imao tko poslati na ispit. Unatoč uvrježenom stavu javnosti o prekobrojnoj administraciji koja ništa ne radi, prema obrazloženjima čelnika lokalnih jedinica, ispada da službenici nemaju vremena za privatni život od količine posla kojim su zatrpani i gotovo svugde ih je premalo. Tako jedan cijelu godinu priprema godišnji proračun pa već 20 godina zbog toga ne stiže na ispit. U Upravnoj inspekciji kažu nam da će svakom ovom slučaju pristupiti individualno, no već sada je iz dokumentacije i

Službenici bez ispita pravdali se i teškim bolestima, s previše posla, slabim vidom

Više od 20 godina nije stigao na ispit jer svake godine priprema proračun

obrazloženja jasno da bi u konačnici oko 200 lokalnih službenika moglo dobiti otkaze. Osim ispita, Ministarstvo uprave provjeravalo je i kaznenu evidenciju državnih i lokalnih službenika, zbog čega su 72 državna službenika te 20 lokalnih dobili otkaze. Traži se i uskladivanje plaća sa Zakonom o lokalnim službenicima pa se jedinicama lokalne samouprave dalo rok do 30. rujna da to odrade.

Afera kao inspiracija

Posljednja afera s braćom Mamić i poreznikom Milanom Pernarom, koji je uz taj posao sa suprugom vodio i Institut za menadžment, potaknula je Ministarstvo da provjeri imaju li službenici otvoreni obrt, zakladu, udružu... u području djelatnosti u kojoj su zaposleni.

– Koristimo sve dostupne alate i registre kako bismo izvršili efikasan nadzor onoga što je u našem djelokrugu - kaže ministar uprave Arsen Bauk te dodaje da su sve akcije posljedica uvođenja reda u Registru državnih službenika i ostalim evidencijama.

30 službenika, ostali šalju obrazloženje. U konačnici bi ih 200 moglo ostati bez posla.

Kaznenu evidenciju 52 tisuće državnih službenika

- Otkrili da plaću primaju 72 osobe s pravomočnim kaznenim presudama iako je to razlog za trenutačan otkaz. Podijeljena su im rješenja o prestanku službe.

Kaznenu evidenciju lokalnih službenika

- Rješenja o otkazima dobilo 20 službenika gradova i

županija, dok se podaci iz općina još obrađuju.

Sukob interesa državnih i lokalnih službenika

- Provjerava se ima li tko od službenika otvoren obrt, zakladu, udružu... u djelatnosti u kojoj je zaposlen kao službenik.

Plaća lokalnih dužnosnika

- Provjerava se jesu li plaće uskladene sa Zakonom o lokalnoj i regionalnoj samoupravi. Rok za uskladivanje je 30. rujna.

SLUŽBENICI NA TESTU

Što je sve provjeravalo Ministarstvo

Imaju li 13.182 lokalna službenika u općinama, gradovima i županijama položen državni stručni ispit

- Od 576 jedinica izvješća su dostavile 282, dok ih 286 još nije. Od tih koje nisu 120 je odmah prijavilo službenike na polaganje ispita iako im je davno istekao rok za to. 16 općina dalo je otkaze za

OTKRIĆE MINISTARSTVA UPRAVE

U lokalnoj samoupravi 300 službenika bez stručnog ispita

U jedinicama lokalne samouprave, otkrilo je to Ministarstvo uprave, zaposleno je 300 činovnika koji uopće nisu položili državni stručni ispit, a u Hrvatskoj postoje i kompletne općine u kojima nije zaposlen niti jedan činovnik s tim ispitom!

Takvi su barem rezultati

"istrage" Ministarstva uprave koje je nedavno na sve jedinice lokalne samouprave poslalo dopis da im dojave točan broj zaposlenih službenika i popis onih koji nisu u roku položili državni stručni ispit.

Brojka od 300 takvih nemarnih činovnika zapanjila je djelatnike Ministarstva up-

Ministar uprave Arsen Bauk

rave koji su od gradova, općina i županija odmah zatražili da po hitnom postupku prekinu radni odnos sa svim birokratima koji nisu u službi zaposleni po zakonu. Rok za raskid radnih odnosa je 30. lipnja, no u obranu činovnika ubrzo su stali Udruga gradova te nadležni sindikat.

"Bojimo se da energičan pristup rješavanju ovog problema nije najbolja reakcija te tražimo prijam predstavnika Sindikata i Udruge, s ciljem pronalaženja rješenja", stoji u dopisu koji su iz Udruge gradova uputili Ministarstvu uprave.

Danas će se zato o ovoj temi raspravljati na sjednici saborskog Odbora za lokalnu i područnu samoupravu.

- Riječ je o velikom broju službenika, ne postoji zakonska osnova po kojoj bi oni trebali ostati u službi - rekao nam je jedan izvor iz Ministarstva uprave. Državni stručni ispit, inače, temelj je za rad u državnoj i javnoj službi, a činovnici ga po zakonu moraju položiti u roku od godine dana od primanja u službu.

•D. Koretić

8

utorak
5. svibnja 2015.

Ministar pravosuda Miljenić, policije Ostočić i uprave Arsen Bauk

BAUK OTKRIJE: 72 službenika tajilo da su bili osuđeni, najviše ih radi u MUP-u

Svi razotkriveni zaposlenici državnih službi narednih će dana ostati bez posla

PIŠE DORA KORETIĆ

Nakon što je Jutarnji list ekskluzivno otkrio kako je u Ministarstvu poljoprivrede na rukovodećem radnom mjestu godinama radio čovjek pravomoćno osuđen za primanje mita, ministar uprave Arsen Bauk "preroštao" je cijelu državnu službu - i pronašao još 72 takvih službenika.

Riječ je o službenicima protiv kojih je sud donio pravomoćne presude i koji su prema Zakonu o državnim službenicima trebali dobiti otakz, ali i dalje svaki dan dolaze na posao te primaju plaću i redovne naknade.

Fizički napadi

Najviše osuđivanih pronađeno je u MUP-u, njih 24, što i nije tako čudno s obzirom na to da je riječ o jednom od najvećih ministarstava, ali nije niti očekivano, s obzirom na to da je riječ o službi koja je provodila postupke protiv istih službenika.

Do podataka je ministar Bauk došao nakon što je OIB-ove, imena i prezimena te datume rođenja preko 52 tisuće državnih službenika poslao u Ministarstvo pravosuda, kako bi oni provjerili u kaznenoj evidenciji.

Mehu osuđivanim službenicima najviše je bilo onih

koji su dobili presude za nanošenje tjelesnih ozljeda - takvih je bilo 22 - dok je 20 njih osuđeno zbog izigravanja zabrane sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude.

"Želimo poslati poruku da se takve stvari u državnoj službi više ne smiju ponavljati", rekao je ministar Arsen Bauk.

Načelno, brojka od 72 osuđivanih službenika i nije tako velike s obzirom na 52 tisuće činovnika - to zapravo znači da je u državnoj službi zaposleno 1,4 promila osuđivanih - no s obzirom na to da se tako nešto uopće ne bi smjelo dogadati, brojka je zabilježujuća.

Svih 72 službenika, doznamo, u narednim će danima ostati bez posla, a Ministarstvo uprave većini institucija u kojima su ti ljudi otkriveni, već je poslala uvjerenja koja je dobila iz Ministarstva pravosuda.

Obavezna prijava suda

Ostaje nejasno zašto državne institucije nisu takve službenike dosad otpustile, kao i pitanje jesu li uopće imale saznanja o njihovima krimenima. Naime, u slučaju pravomoćno osuđenog rukovoditelja iz Ministarstva poljoprivrede, sud koji je donio presudu, taj dokument nije dostavio državnoj službi, što je prema Zakonu o kaznenom postupku bio dužan napraviti.

Sada treba vidjeti za koliko od ovih 72 otkrivenih službenika sudovi također mogu nisu poslali presude u tijela državne uprave, a u koliko njih su one stigle, ali ih je netko odučio zanemariti. •

Vlada dužna isplatiti razliku jubilarnih nagrada i za dio 2013. godine?

(SDLSN, 14. srpnja 2015.) Sporazum o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike kojim je regulirana isplata razlike jubilarne nagrade do visine od 1.800 kuna u 2014. i 2015. te 2016. godini, tj. do kraja važenja Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, možda će ipak imati utjecaja i na isplatu jubilarne nagrade u 2013. godini, iako to, naizgled, nije pitanje koje se rješava ovim sporazumom.

Naime, Sporazumom je, kao sastavnim dijelom Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, ugovoreno brisanje članka 5. Dodatka II Kolektivnom ugovoru, kojim je od 10. prosinca 2013. godine ugovorena osnovica za isplatu jubilarnih nagrada iz članka 62. stavka 2. Kolektivnog ugovora u iznosu od 500,00 kuna, a zamijenio je Dodatak I kojim je osnovica za jubilarne nagrade u 2013. godini ugovorena u iznosu od 500 kuna.

Brisanjem ove odredbe Dodatka II Kolektivnom ugovoru, od 10. prosinca 2013. godine na snazi je izvorna odredba članka 62. stavka 2. Kolektivnog ugovora koja glasi:

„O visini osnovice za isplatu jubilarnih nagrada Vlada RH i sindikati državnih službi pregovarat će svake godine u postupku do nošenja Prijedloga Državnog proračuna s time da ako se dogovor ne postigne, osnovica za jubilarnu nagradu iznosi najmanje 1.800,00 kuna neto“.

Dakle, Sporazumom o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike od 17. lipnja ove godine i brisanjem odredbe po kojoj je osnovica za jubilarne nagrade utvrđena u visini od 500 kuna Vlada nije riješila pitanje isplate jubilarne nagrade po osnovici od 1.800 kuna samo za 2014., 2015. i 2016. godinu, već i za razdoblje od 10. do 31. prosinca 2013. godine.

SDLSN stoga od Vlade traži da isplati razliku jubilarne nagrade do 1.800 kuna i za razdoblje od 10. do 31. prosinca 2013. godine te preispita mogućnost isplate jubilarnih nagrada za cijelu 2013. godinu u visini od 1.800 kuna, budući da su na području državnih službi jubilarke do kolovoza 2013. godine isplaćivane po osnovici od 900 kuna službenicima i namještenicima s 10, 20, 30 i 40 godina staža, ali ne i onima s 5, 15, 25, 35 i 45 godina staža, od kolovoza po osnovici od 500 kuna za službenike s 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 i 45 godina staža, a sada bi onima koji su nakon 10. prosinca 2013. godine imali pravo na jubilarnu nagradu ona trebala biti isplaćena po osnovici od 1.800 kuna.

To znači da su državni službenici i namještenici u 2013. godini imali pravo na isplatu jubilarne nagrade u visini osnovice od nula, 500, 900 i 1.800 kuna, čime su zaposleni u državnim službama po pitanju istog prava bili u različitom i za određene skupine diskriminirajućem položaju. S. Kuhar

zoom

MINISTAR POTPISAO SPORAZUM S PREDSTAVNICIMA SINDIKATA

Službenicima jubilarne nagrade 1800 kuna

Ministar rada i mirovinskoga sustava Miroslav Mršić potpisao je s predstvincima Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika, Sindikata policije Hrvatske i Nezavisnog sindikata djelatnika Ministarstva unutarnjih poslova sporazum kojim su izjednačene osnovice za jubilarne nagrade za javne i državne službenike. Mršić je kazao kako su donesene presude kojima se nalaze državi da službenicima za jubilarne nagrade umjesto 500 kuna isplaćuje 1800 kuna. Po-

jasnio je kako je Vlada prema načelu pravednosti odlučila da se svima isplati jednak iznos, premda je to drukčije ugovorenko kolektivnim ugovorom. Tako će svi koji su vezani uz državni proračun primiti jubilarne nagrade u iznosu od 1800 kuna budući da se prijašnjih godina dogodalo da državni službenici i namještenici imaju manja prava nego zaposleni u javnim službama. „Ova dva temeljna kolektivna ugovora usuglašena

s i svi imaju jednaka prava, a vrijedit će i sljedeće godine. U to vrijeme krenut će i izrada novog zakona o plaćama“, kazao je Mršić. Financijski izdatak zbog tog sporazuma iznosi oko 150 milijuna kuna za 2014. i 2015. godinu. Međutim predsjednik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Boris Pleša upozorio je kako nije riješeno pitanje dobitnika jubilarnih nagrada u 2013. godini. (I.M.)

Jubilarci u državnoj službi iz 2013. godine nezadovoljni odlukom Vlade

(SDLSN, 12. lipnja 2015.) Državni službenici i naši mještenici koji su u 2013. godini ostvarili pravo na jubilarnu nagradu nezadovoljni su s Prijedlogom sporazuma o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike koji je Vlada usvojila na jučerašnjoj sjednici, a koji bi sindikati državnih službi trebali potpisati kao bi se stvorile pretpostavke za isplatu jubilarnih nagrada po osnovici od 1800 kuna službenicima i namještenicima koji su pravo na jubilarnu nagradu stekli ili će ga steći u 2014. i 2015. godini.

Razlog njihovog nezadovoljstva jest taj što se Sporazum ne odnosi na jubilarce iz 2013. godine, u kojoj su državni službenici i namještenici s navršenih 10, 20, 30 i 40 godina staža do mjeseca kolovoza imali pravo na jubilarnu nagradu po osnovici od 900 kuna, a od kolovoza pa nadalje pravo na jubilarku ostvarivali su zaposleni s 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 i 45 godina staža, ali po osnovici od 500 kuna.

Dakle, zaposleni koji su do kolovoza 2013. godine navršili 5, 15, 25, 35 i 45 godina staža uopće nisu dobili jubilarnu nagradu, a oni s „okruglim“ godinama staža dobivali su ju po osnovici od 900 kuna, da bi od kolovoza 2013. svi jubilarci dobili nagradu po osnovici od 500 kuna.

Najviše razloga za nezadovoljstvo imaju oni zaposlenici koji nisu uopće dobili jubilarnu nagradu po bilo kojoj osnovici, ali nezadovoljni su i službenici s 10, 20, 30 i 40 godina staža koji su pravo na jubilaru stekli nakon 1. kolovoza jer im je „izbjegla“ isplata po osnovici od 900 kuna, a svi zajedno nezadovoljni su činjenicom da jedino jubilarci iz 2013. godine neće moći ostvariti pravo na isplatu razlike visine jubilarne nagrade po osnovici od 1800 kuna.

Slično nezadovoljstvo prisutno je i kod zaposlenih u javnim službama koji su u 2013. godini pravo na jubilarnu nagradu ostvarivali po osnovici od 500 kuna za 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 i 45 godina staža, a koji također nisu obuhvaćeni Vladinom Odlukom o isplati razlike iznosa jubilarne nagrade službenicima i namještenicima u javnim službama od 11. lipnja 2015. godine, s time da nitko od zaposlenih u javnim službama u 2013. godini nije ostvario pravo na jubilarnu nagradu temeljem osnovice od 900 kuna.

Temelj za isplatu jubilarne nagrade po osnovici od 1800 kuna

Razlog zbog kojeg je Vlada RH donijela Odluku i isplati razlike iznosa jubilarne nagrade službenicima i namještenicima u javnim službama i Zaključak i prihvaćanju Prijedloga sporazuma o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike kojim se osnovica utvrđuje u visini 1800 kuna jest taj što Dodatak II Temeljnog kolektivnom ugovoru za službenike i namještenike u javnim službama nisu potpisala četiri od šest sindikata potpisnika TKU (među onima koji nisu potpisali ovaj dodatak nalazi se i SDLSN koji je potpisnik TKU), iako je TKU-om ugovoreno da će izmjenе i dopune TKU-a biti važeće samo ako ih potpišu svi potpis-

nici TKU-a, te je sud u svim dosad pokrenutim pojedinačnim sporovima utvrdio da kao visinu osnovice treba uzeti osnovicu od 1800 kuna iz TKU, a ne osnovicu od 500 kuna iz (nevažećeg) Dodatka II TKU.

Budući da je Dodatak II TKU regulirao isplatu osnovice za 2014. i buduće godine, dok je osnovica za 2013. godinu utvrđena nespornim Dodatkom I TKU, odluka Vlade kojom se osnovica utvrđuje u visini od 1800 kuna odnosi se na 2014. i 2015., a ne i 2013. godinu. Ovom odlukom Vlada je, kako se i navodi u obrazloženju Odluke, htjela izbjegći „dodatne, visoke i nepotrebne troškove za državni proračun“ koji bi uslijedili kao posljedica sudskega postupaka.

Istovremeno, svi reprezentativni sindikati državnih službi, potpisnici Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike, potpisali su Dodatak II tom kolektivnom ugovoru, kojim je osnovica za izračun jubilarnih nagrada utvrđena u iznosu od 500 kuna za 2014. i 2015. godinu, koji je stoga valjan i ne može se sudske spornovati kao Dodatak II TKU, te je Vlada navodeći kako „nije pravično i prihvatljivo da službenici i namještenici u javnim službama ostvaruju veći opseg prava po istoj osnovi od državnih službenika i namještenika“ donijela Zaključak o prihvaćanju Prijedloga sporazuma o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike.

I Odlukom kojom se utvrđuje visina osnovice za javne službe i Zaključkom Vlade kojim se na potpis sindikatima državnih službi nudi Sporazum o osnovici od 1800 kuna regulira se osnovica za 2014. i 2015. godinu, odnosno do kraja važenja Kolektivnog ugovora, a ne i osnovica za 2013. godinu te stoga jubilarci iz 2013. godine u javnim i državnim službama ne mogu ostvariti pravo na isplatu po osnovici od 1800 kuna.

Vlada kontrolira financijsku i političku štetu

Iz navedenog je razvidno kako Vlada osnovicu od 1800 kuna u javnim službama vraća na visinu od 1800 kuna za 2014. i 2015. godinu, odnosno do kraja važenja TKU-a, pritisnuta već donijetim i mogućim sudske presudama koje se odnose na 2014. i 2015. godinu te time kontrolira nastalu i moguću štetu koja bi uvelike premašila iznos isplaćene jubilarne nagrade po osnovici od 1800 kuna.

Obveza Vlade da državnim službenicima i namještenicima isplati jubilarnu nagradu u 2014. i 2015. godini pravno ne postoji, budući da kolektivni ugovori na području javnih i državnih službi mogu različito regulirati prava po istoj osnovi, te da se dodatak KU za DSIN koji je osnovicu za jubilarnu nagradu utvrđio u iznosu od 500 kuna ne može osporiti u sudskem postupku jer su ga potpisali svi reprezentativni sindikati koji su i potpisnici KU, ali je Vlada pragmatično i politički mudro zaključila kako ionako slabije plaćene državne službenike i namještenike u predizbornoj godini ne bi trebalo dovoditi u lošiji položaj u odnosu na zaposlene javnih službi.

Motiv vraćanja osnovice stoga nije pravičnost već financijski i politički pragmatizam Vlade, koja pritisnuta potencijal-

nim sudskim postupcima u javnim službama i mogućom političkom štetom u državnim službama osnovicu vraća na visinu od 1800 kuna.

Diskriminiraju li Odluka i Zaključak Vlade zaposlene u javnim i državnim službama?

Gledano sa stajališta predmeta koji se uređuje Odlukom o isplati razlike iznosa jubilarne nagrade službenicima i namještenicima u javnim službama i Zaključkom o Prijedlogu sporazuma o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike, a to je visina osnovice koja se primjenjuje za izračun jubilarne nagrade u 2014. i 2015. godini, svi se zaposlenici nalaze u istom, ne diskriminirajućem položaju, jer svi koji su ostvarili ili će ostvariti pravo na jubilarnu nagradu u 2014. i 2015. godini, odnosno do kraja važeњa kolektivnih ugovora u javnim i državnim službama, imaju pravo na isplatu po istoj osnovici od 1800 kuna.

Mogu li jubilarci iz 2013. godine sudskim putem tražiti isplatu po osnovici od 1800 kuna?

Sudsku tužbu moguće je podnijeti iz bilo kojeg razloga, ali je činjenica da je u 2013. godini visina osnovice za zaposlene u javnim i državnim službenicima bila regulirana tada važećim i nespornim dodacima kolektivnim ugovorima, da iznosi određenih prava u javnim i državnim službama utvrđeni kolektivnim ugovorima ne moraju biti isti, te da je i na području javnih i državnih službi u 2013. godini osnovica bila umanjena u odnosu na iznos od 1800 kuna i iznosila je 900 i 500 kuna.

Jesu li sindikati državnih službi tražili da se jubilarcima iz 2013. godine isplati razlika do visine od 1800 kuna?

U bilješci sa sastanka Pregovaračkog odbora Vlade RH i sindikata državnih službi održanog 24. ožujka 2015. godine u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava konstatirano je sljedeće:

„Na prijedlog predstavnika Pregovaračkog odbora sindikata državnih službi o mogućnosti otvaranja pregovora po pitanju isplate jubilarne nagrade za 2013. godinu, ministar rada i mirovinskoga sustava, prof.dr.sc. **Mirando Mrsić**, dr. med., naveo je kako navedeno nije tema ovog razgovora, već primjena osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike za 2014. i 2015. godinu”, čime je Vlada otklonila mogućnost pregovora o visini jubilarne nagrade za 2013. godinu.

Trebaju li i mogu li sindikati državnih i javnih službi naknaditi štetu svojim članovima zbog umanjene osnovice u 2013. godini?

Uloga sindikata je da u okvirima objektivnih finansijskih mogućnosti ugovore određenu razinu prava iz rada i po osnovi rada u kolektivnim ugovorima.

Od početka globalne gospodarske krize sindikati javnih i državnih službi prisiljeni su razinu prava u kolektivnim ugovorima ugodovati u smanjenom opsegu, odnosno dogovorati uskratu određenih prava u određenom vremenskom razdoblju, a opseg i visina pojedinih prava određeni su i brojem zaposlenih u javnoj upravi, pri čemu je pregovarački argument poslodavca, kao i motiv pristanka na smanjenje ili odricanje određenih prava zaposlenika i garancija sigurnosti radnih mjesta koja je, za razliku od privatnog sektora, kudikamo veća kada su u pitanju zaposleni u javnim i državnim službama.

Obveza sindikata koji su u određenom trenutku i određenim (nepovoljnim) okolnostima ugovorili manju razinu ili odricanje od nekih prava da naknadni štetu članovima ne postoji, jer njihova uloga nije samo ugovaranje novih, održanje razine ili povećanje već postojećih prava, već i kolektivno pregovaranje u nepovoljnim gospodarskim okolnostima u kojima to više nije moguće.

Ukoliko bi se sindikate penaliziralo na način da svojim članovima ili zaposlenima koji uživaju određenu razinu prava temeljem rezultata kolektivnih pregovora kompenziraju razliku između u nekom trenutku stečene i zatim umanjene razine prava, teret gospodarske krize i trenutnih finansijskih (ne)mogućnosti poslodavca prebacio bi se na leđa sindikata koji za to nemaju sredstava, niti zbog toga postoje.

Na konkretnom slučaju jubilarnih nagrada postavlja se i pitanje što i kome bi sindikati trebali naknaditi te može li se smanjenje i gubitak nekog prava promatrati samo u odnosu na vrijeme u kojem je došlo do umanjenja ili uskrati ili u obzir treba uzeti i razdoblje u kojem je član sindikata i zaposlenik pravo ostvarivao u punom ili većem iznosu.

Postavlja se i pitanje bi li sindikati državnih službi svojim članovima i zaposlenicima u državnim službama trebali naknaditi samo razliku iznosa jubilarne nagrade ili i iznos božićnice i regresa koji im nije isplaćen, odnosno dodatak od 4, 8 i 10 posto koji im nije isplaćen temeljem Zakona o uskrati, kao i jesu li sindikati odgovorni za „štetu“ svojim članovima samo za prava čije su smanjenje ili uskratu ugovorili ili i za ona koja je Vlada jednostranim aktima uskratila?

Trebaju li sindikati potpisati predloženi Sporazum?

Ukoliko sindikati državnih službi potpišu predloženi Sporazum o primjeni osnovice za izračun jubilarne nagrade za državne službenike i namještenike, službenicima i namještenicima

ma koji su pravo na jubilarnu nagradu ostvarili ili će ostvariti u 2014. i 2015. godini moći će se isplatiti razlika jubilarne nagrade odnosno puni iznos jubilarne nagrade po osnovici od 1800 kuna.

Istovremeno, potpisali sindikati državnih službi Sporazum ili ne, zaposlenima u državnoj službi koji su pravo na jubilarnu nagradu ostvarili u 2013. godini neće se isplatiti razlika do visine jubilarne nagrade od 1800 kuna.

Međutim, ukoliko ne potpišu Sporazum, sindikati državnih službi će državne službenike i namještenike koji su ostvarili ili će ostvariti pravo na isplatu jubilarne nagrade u 2014. i 2015. godini dovesti u položaj da njima jubilarna nagrada neće biti isplaćena po osnovici od 1800 kuna, dok službenicima

i namještenicima u javnim službama hoće.

Nadamo se da smo ovim tekstom odgovorili na većinu pitanja i dvojbi u svezi s visinom jubilarne nagrade u 2013., 2014. i 2015. godini.

Svjesni smo da to neće zadovoljiti zaposlene u javnim i državnim službama kojima jubilarna nagrada neće biti isplaćena po osnovici od 1800 kuna, ali skrećemo pozornost na činjenicu da primjena osnovice od 1800 kuna u 2014. i 2015. godini nije plod probuđene savjesti i osjećaja pravičnosti predstavnika Vlade, već splet pravnih okolnosti u kojem državni službenici ovoga puta nisu kolateralne žrtve već kolateralni korisnici činjenice nevaženja Dodatka II TKU.

S. Kuhar

VLADA IPAK POPUSTILA TUŽBAMA Zaposlenima u javnom sektoru opet 1800 kuna jubilarne nagrade

Javnim službenicima i namještenicima u ovoj godini ipak će se isplatiti jubilarna nagrada u punom iznosu od 1800 kuna, a ne 500 kuna, koliko im je dosad isplaćeno.

Vlada je bila prisiljena na ovaj potez jer su neki radnici već dobili 50-ak sudskih presuda, a oko 1000 tužbi još je podignuto na račun toga što im je država od prošle godine

umjesto 1800 isplaćivala 500 kuna jubilarne nagrade. Za prošlu i ovu godinu država će tako morati na račun toga izdvojiti 63,7 milijuna kuna. Rezultat je to dogovora sindikata i Vlade kako bi se izbjegle sudske tužbe.

Istodobno, i svim državnim službenicima i namještenicima država će vratiti dug i ubuduće isplaćivati 1800 kuna. •G. Pejić

Jutarnji list

NOVILIST

PROFITIRALA I DRŽAVNA UPRAVA Jubilarne nagrade Vlada vraća na 1.800 kuna

ZAGREB ► Državni službenici i namještenici u javnim službama koji su dobili umanjenu jubilarnu nagradu, dobit će isplatu razlike za koju su bili zakinuti. Vlada će danas donijeti odluku i o tome i tako će ispoštovati dosad završne sudske sporove i izbjegći nove koji bi bili pokrenuti zato što je osnovicu za isplatu jubilarne nagrade smanjila sa 1.800 na 500 kuna.

Bit će donesena i odluka kojom se izjednačavaju prava službenika i namještenika u državnoj upravi s pravima istih zaposlenika u javnim službama. To znači da će i državnoj upravi ubuduće osnovica za izračun jubilarne nagrade biti 1.800 a ne 500 kuna. Dodatni je to proračunski trošak od 6,7 milijuna kuna u ovoj godini te 48,8 milijuna kuna u 2016. godini. (J. Ma.)

Sretna Vam i bezbolna 2016. godina!

Nekako smo se dovukli do kraja još jedne godine. I ova je bila teška za većinu hrvatskih građana. Iako statistički podaci i rast BDP-a ukazuju na oporavak, ipak je to prosječnom građaninu teško tako doživjeti iz osobne situacije i osobnoga motrišta. Statistika često ide jednim putem, a život nekim drugim. Zaposleni u državnoj i javnim službama, taman kad su se poveselili da je rast BDP-a, kojim se vlast samozadovoljno podižla nakon najava iz DZS-a, konačno u 2. tromjesečju dosegao visinu koja im kroz potpisani sporazum jamči povrat 6 posto osnovice plaće, doživljavaju poučak o broju znamenki iza decimalnog zareza. Po poučku ispada kako je pet znamenki iza zareza dovoljno daleko od zaokruživanja da i njih udalji od pripadajućeg im povećanja plaća. Ovoga puta je za uskratu bilo dovoljno pet znamenki, sljedeći put će ih trebati devet, jedanaest ili petnaest. Zapravo, svrha koja određuje granicu je - uskratiti isplatu. Vlast se u uskratama pripadajućih novaca zaposlenima u javnom sektoru već poprilično izvještila i može se reći kako je, nakon što je donosila zakone o uskratama, postala „prava maherica“ u uskraćivanju i obrazloženjima za uskraćivanje. Da je barem dio tog truda i umijeća preusmjjerila ka potporama i mjerama za pokretanje i razvoj gospodarstva, danas bismo sigurno bilježili takve stope rasta BDP-a koje ni stota decimala ne bi mogla spustiti ispod 2 posto. Sa ovakvim stopama rasta Hrvatska zapravo rastući tone, jer joj je potreban više nego dvostruki rast od postojećeg i očekivanog da bi samo plaćala trošak kamata za postojeći dug, a kamo li zagrebala u glavnici.

A kad je riječ o grebanju, čini se kako političke elite, kad ili ako konačno uspiju formirati vlast, planiraju grebatи na sve strane. Bojim se da bi od njihovog grebanja na sve strane građanima mogla ostati duboko izgredana, izbrazdانا ne samo leđa, nego i ruke, noge, glava... Različiti analitičari, političari, poslodavci, dio medija prizivaju strukturne reforme, opet se izdašno spominju bolni rezovi i čini se kako dio javnosti koja te bolne rezove najavljuje prosto uživa u osjećaju da ih može najavljivati. Užitak je nekima najavljivati rezove koji će narod boljeti. A ako narod bude dovoljno boljelo od rezova, onda će mu prema najavama tih istih biti bolje. A koje su to konkretne reforme, koji su to rezovi? Može li nam konačno netko najaviti reforme i rezove od kojih ne boli, od kojih će nam odmah ili barem dugoročno biti bolje, a ne da moramo trpjjeti bolove pa prijeći na sedative kako bismo uopće mogli izdržati bolove? Ako ih uzimamo dovoljno, bol više nećemo osjećati, samo što na kraju nećemo znati jesu li bolovi samo

zamrli zbog sedativa ili su nas rezovi izlječili pa nas više ne boli jer smo ozdravili. E, na sedative bismo se mogli naviknuti, mogli bismo postati ovisni o njima da možemo živjeti bez bolova pa će nam dežurni najavljavač opet s radošću najavljivati rezove, ovoga puta na sedativima. A takvo „skidanje s navike“ opet je bolno za organizam. Dakle, kako god okrenemo, izgleda da će nas boljeti. Kad god netko spominje te bolne rezove, onda uvijek, uz ostalo, ima posebno u vidu javni sektor, a unutar njega državnu i javne službe, još k tome lokalnu zajednicu i državna i javna poduzeća. Uz sve to opet bi se čačkalo i po Zakonu o radu i još fleksibilnije uredile neke njegove odredbe, zakonom uredili povremeni poslovi (a jedva smo dosadašnju vlast uvjerili da takav zakon ne donosi), dividenda se ne bi oporezovala, niže plaće imale bi poseban tretman vezano uz poreze i doprinose... Sve za bolju Hrvatsku! Ispada kako će u Hrvatskoj biti to bolje, što radnicima bude teže i gore. I građanima, narodu. A zaposleni u državnoj i javnim službama, u lokalnim jedinicama i državnim i javnim poduzećima onaj su crni dio mete, sredina mete. Za koga i kako žele ti reformatori preuređivati i presložiti, posložiti Hrvatsku? Umirovljenicima je loše jer ih većina sa svojim mirovinama jedva preživljava. I većina od rekordno niske ukupne brojke zaposlenih raznim akrobacijama pokušava povezati početak i kraj svakog mjeseca. Tridesetak tisuća radnika radi bez plaće, osamdesetak tisuća prima minimalnu plaću, a i prosječna je plaća nedostatna za dostojno življenje. Građanima mjesečno za pokriće redovnih troškova nedostaje prosječno četvrtina potrebnih primanja. Krajem listopada bilo je blokirano 323 887 građana sa dugom većim od 35,8 milijardi kuna. Većina mladih tone u besperspektivnost i utučenost te veliki dio njih bježi od beznađa, napušta Hrvatsku i odlazi raditi u druge zemlje. Koje reforme i koji rezovi će promijeniti stanje svih tih kojima je danas loše i pomoći im da im konačno krene na bolje, postane bolje? Zar su to mjere kojima treba dodatno obespraviti zaposlene, maksimalno im poslu podrediti sav život, a pri tome olakšati i njihovo otpuštanje i sve to u korist rasta i razvoja? Tko uopće preostaje, ako većini naroda nije dobro? Šaka političara, poduzetnika, menadžera i njihovih obitelji. Očito je kako na takve načine bolje može biti jedino njima, ali ni oni ne mogu bez radnika koji stvaraju nove vrijednosti, ne mogu bez građana. Kome će politizirati, koga iskorištavati? Zato, jačajmo sindikate. Jačajmo svijest o sebi kao onima koji čine sindikate. I jedino o nama ovisi koliko će još zakona o uskrati donijeti, koliko će znamenki biti iza decimalnih zareza, koliko im i kakvih rezova možemo prihvati, koliko boli im možemo dopustiti. Ako popustimo, iza nas više ne ostaje nitko. Mi smo još ta zadnja linija. Nemamo pravo odustati, povući se. A čak nas nitko neće ni raspeti, barem ne doslovce, možda verbalno, iako takvo raspinjanje nekad može boljeti više od čavala. Vrijedi se zauzeti za dobro radnika. A ako je dobro radnicima, dobro je i građanima. To je, uz ostalo, naše sindikalno poslanje. Zbog toga se osnivamo, organiziramo. Zato postojimo.

Radostan Vam, blagoslovjen Božić, i obilje zdravlja, sreće, uspjeha, snage, solidarnosti, obiteljskoga spokoja i svakoga dobra u 2016. godini. S obzirom na najave i moguća zbivanja ne čeka nas niti laka niti dobra godina. Ne dopustimo da je netko bez nas za nas uređuje.